

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

AMME TEFSİRİ

METİN-İNCELEME

42 374

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Necati GÜL

Danışman
Yrd.Doç.Dr.Mehmet AYDIN

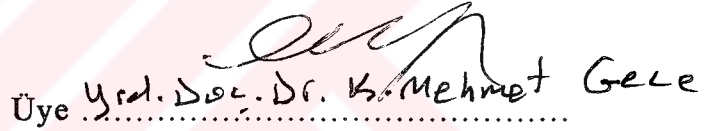
SAMSUN-1995

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne

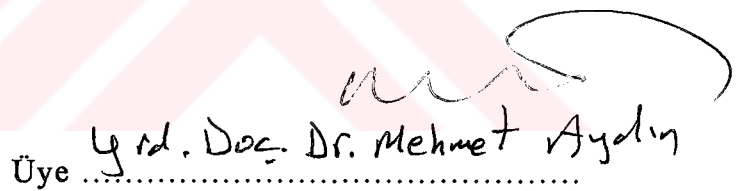
İşbu çalışma jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim
Dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan Prof. Dr. Celal Tarakçı

Üye Yrd. Doç. Dr. K. Mehmet Gece

Üye Yrd. Doç. Dr. Mehmet Aydın

ONAY

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu
onaylarım. 25/09./1995

Prof. Dr. Ahmet Nisancı
Enstitü Müdürü
Sosyal Bilimler Enstitüsü

İÇİNDEKİLER

	<i>Sayfa</i>
ÖNSÖZ	iv
I. GİRİŞ	1
A. ESER	1
B. ÜNLÜLERİN YAZILIŞI	2
C. METİNDE GÖRÜLEN BAZI GRAMER ÖZELLİKLERİ	7
II. METİN (1b - 25a)	9
III. SÖZLÜK	62
IV. BİBLİYOGRAFYA	68

ÖNSÖZ

Bu çalışmada özellikle Samsun Vezirköprü Fazıl Ahmet Paşa Kütüphanesi'nde bulunan Amme Tefsiri'ni seçtik. Çünkü bu kütüphanedeki yazma eserler araştırmacıların ilgisinden uzak bir durumdaydı.

Çalışmamızda 209 varak olan eserin öncelikle ilk 25 varasını okuyup transkripsiyonladık. Bu bölümdeki imla ve bazı gramer özelliklerini belirleyerek sözlüğünü hazırladık. Sözlükte özellikle arkaik olan kelimeleri seçtik.

Anadolu sahasında yazılmış dinî nitelikli eserler bize dil bakımından oldukça zengin bir malzeme sunmaktadır. Bu tür eserler üzerindeki çalışmalar Türkçemizin söz varlığında dinî kavramların karşılanması açısından ilgi çekici bir fonksiyon taşıyabilecektir.

Çalışmam sırasında yardımlarını gördüğüm sayın hocalarım Prof.Dr. Celal Tarakçı ve Yrd.Doç Dr. Mehmet Aydın'a bu vesileyle şükranlarımı sunarım.

Samsun-1995

Necati GÜL

GİRİŞ

A. ESER

Tefsir Aapça "fers" kökünden türetilmiştir. Sözlükte yorum, yorumlama, Kur'an'ın surelerini açıklayarak görüşler ileri sürme, bu görüşleri yazma ve yorumlama manalarına gelmektedir. Tefsirler genellikle rivayet, dirayet ve işari tefsirler olmak üzere üçe ayrılır. Üzerinde çalıştığımız Amme Tefsiri bir rivayet tefsiri niteliği taşımaktadır. Eserde bir tür sebab-i te'lif niteliği taşıyan uzunca bir girişten sonra Kur'an'daki ayetler hadislerle, kıssalarla ve hikâyelerle yorumlanmıştır. Sadece bir cüz'ün tefsirinin 209 varak uzunluğunda olması da tefsirin eski sözlü geleneğe ait kıssa ve hikâyelerle doldurulmasından kaynaklanıyor.

Eser oldukça geç bir tarihte yazılmış olduğu halde Eski Anadolu Türkçesinin dilbilgisi özelliklerini taşımaktadır. Biz bunu eserin Anadolu'da (taşra) kaleme alınmış olmasına bağlamak istiyoruz.

Eser, bir bakıma geniş halk kesimlerini Kur'an'a yaklaştırmak ve onun anlaşılmasını sağlamak için yazılmıştır. Eserdeki dilden hareketle yazarca okur-yazar olmayan cahil halkın hedeflendiği anlaşılıyor. Eserde bizim düşüncemizin yazar tarafından doğrulandığını şu cümleler ortaya koymaktadır: "Bu fakir dahi istihareden sonra Hak Te'âlâ Hazretlerinüñ fazla sığınup egerçi kim hatırdan ve zalike alellahi yesir ol vade olunan otuz sure-i kerimenüñ tefsirin ve litayifin elinden geldükçe yazdum içinde ahbar-ı sahiha ve nesayih-i meliha ve hikâye-i

'acibe ve hikaye-i garibe derc itdüm ki meger okuyan karındaşları dinleyen mü'minler fa'idelenüp dahi i'tikadleri ve hidayetleri ziyade ola"

Eserin müellifi Abdullah oğlu Mehmed'dir. Ancak müellifin hayatı hakkında bilgiye ulaşılammıştır. Eserin yazıldığı (ya da istinsah edildiği) tarih 1232 (1816)'dır. Eser Samsun-Vezirköprü Fazıl Ahmet Paşa Kütüphanesi'nde 562 numara ile kayıtlıdır. Ancak üzerinde çalıştığımız eser Kültür Bakanlığı'nın yeni bir düzenlemesiyle bu kütüphaneden alınarak Millî Kütüphane'ye nakledilmiştir.

B. ÜNLÜLERİN YAZILIŞI

(a) Ünlüsü

1. Ön seslerde (a) ünlüsünü karşılamak üzere ya medli elif (آ) ya da üstünlü elif (آ) kullanılmıştır.

اچورسه aç-ı-l-ur-sa (23a/11)

اعلامدلهر agla-ş-dı-lar (6b/10)

اتا ata (4a/11)

ادلردن ad-lar-dan (6b/16)

اغو agu (7b/5)

الدى al-dı (8a/16)

ارچج arkaç (24a/7)

اندن an-dan (9a/3)

ادمى ad-ı-mı (7b/11)

التنجى altıncı (14b/9)

التون altun (15a/10)

2. İç seslerde (a) ünlüsü ya üstün ($\bar{\text{a}}$) ile veya elif (|) ile karşılanmıştır:

بِنَارِ bînar (4b/2)

عَتَمَدِنِ ata-m-dan (1b/11)¹

قَرِنْدَاغِلَرِ karın-daş-lar (2a/1)

قَزِنْدِنِ kazan-du-n (3a/2)

قَلْدِرُوبِ kaldır-up (7/b14)

اُولُغَمَدَانِ ulaş-madan (9a/16)

قَچِنِ kaçan (4a/15)

چَامُورِ çamur-ı (7b/13)

3. Son seslerde (a) ünlüsü bazan üstün ($\bar{\text{a}}$) ile, bazan elif (|) bazan da üstünlü he (o) ile karşılanmıştır:

اَتَا ata (4b/6)

اَنَا ana (4b/6)

اَقْچَا akça (3a/2)

(e) Ünlüsü

1. Ön seslerde (e) vokali üstünlü elif ile yazılmıştır:

اِغْلِنِ egle-n (23a/17)

اِغْلِنِ eyle-di (1b/1)

اِغْرَجِ eger-çi (2a/2)

اِلِنْدِكِ el-i-n-den (2a/3)

اِغْشِيدِنَلَرِ eşid-en-ler (2b/1)

اِغْشِيلُورِ ek-si-l-ür (3a/8)

اِلْتِنِ let-i (3a/10)

اِغْشِيدِرْدِمِ ey-dür-düm (4b/14)

¹ Bu kelime Orta Türkçe döneminin bir kelimesi olduğu halde (ع) ile yazılmıştır. Bu durum müstensihin tahsil durumu ile ilgili olabilir.

ارينه er-i-n-e (6b/11)

2. İç seslerde (e) ünlüsü üstün ile yazılmıştır:

كسيي kese-y-i (6a/17)

دلر di-le-r (6a/13)

ككز geñez (7a/17)

يتر yeter (7a/17)

ايكن ineñ (7a/17)

اوزرينه üzer-i-ne (7b/5)

دوشكي döseg-i (7b/16)

دلنجي dile-n-ci (8a/14)

نسنه nesne (8a/14)

3. Son seslerde (e) ünlüsü bazan üstün (≤), bazan (o), az olarak da elif (|) ile karşılanmıştır:

بيله bile (8b/17)

نسنه nesne (4a/17)

كله gele (9b/11)

يوجه yüce (7b/12)

اويله öyle (6b/17)

(ı,i) Ünlüleri

1. Ön seslerde (ı,i) ünlüleri ya esreli elif ya da esreli elif ye (ا) ile karşılanmıştır:

اشيدمك işit-mek (6b/13)

اذنيله izn-i-y-le (8a/14)

انمى in-miş (9a/9)

ايكى iki (10a/4)

ايرشدم iriş-düm (10a/3)

اادم it-düm (10a/16)

ايكن ineñ (7a/17)

التدى ilet-di 8a/6)

2. İç seslerde (ı, i) ünlüleri ya esre ile (ِ) ya da esreli ye (ِ) ile yazılmıştır:

ببرنه bir-bir-i-n-e (11b/1)

ايتدى eyit-di ((11b/3)

يوزين yüz-i-n (11b/11)

ويرلدى vir-i-l-di (13a/1)

ييميş (14a/7)

ديرلر dir-ler (11b/17)

يرشه iriše (12a/16)

دكلى dik-i-li (12a/15)

3. Son seslerde (ı, i) ünlüleri ya esre (ِ) ya da ye (ِ) ile karşılanmıştır:

كىشى kişi (14a/2)

التى altı (14a/1)

كيبى gibi (14a/11)

اكى iki (14a/12)

امدى imdi (18a/6)

دىرى diri (15a/13)

(u, ü) Ünlüleri:

1. Ön seslerde (u, ü) ünlüleri ya ötreli elif (ُ) ile ya da ötreli elif-vav (ُ) ile karşılanmıştır:

اولشمدان ulaşmadan (9a/6)

بودر bu-dur (3a/6)

اوزرينه üzeri-n-e (17b/6)

اوستندر üst-ü-n-dür (2b/6)

اويان uy-an (3b/15)

اورلمىدىر ur-u-l-muş-dur (15a/11)

اوچماق uçmak (14a/17)

اوشماق uş-mag (19a/17)

اوجونجو üç-üncü (3a/5)

اوشاق uşak (19a/17)

2. İç ses durumunda (u,ü) ünlüleri ya ötre (و) ile ya da ötreli vav (و) ile karşılanmıştır:

چورمز çürümez (3a/10)

اچون için (3a/13)

دونيا dünya (3b/11)

قوشلار kuş-lar (3b/12)

دوريلور dür-i-lür (4a/16)

يوجه yüce (7b/12)

چامور çamur (7b/13)

اوقمقدان oku-mak-dan 5a/16)

بويوردى buyur-dı (5a/16)

سونميه سين sun-ma-y-a-sın (5b/1)

3. Son seste (u,ü) ünlüleri ya ötre (و) ya da ötreli vav (و) ile karşılanmıştır:

اوقو oku (7b/5)

بو bu (7a/16)

تامو tamu (9b/7)

قپو kapu (9b/7)

اورب urup (19b/1)

(o,ö) Ünlüleri:

Metinde o,ö,u,ü, ünlüleri için aynı işaret kullanılmıştır.

1. Ön seste (o,ö) ünlüleri ötreli elif (ا) ya da ötreli elif-vav (او) ile karşılanmıştır:

اوقو oku (5a/14)

اولسه ol-sa (6b/17)

او o (8a/15)

اوٹ ot (15a/13)

اغل ogul (23a/15)

اون on (23a/15)

2. İç seslerde (o,ö) önlüleri ya ötre (ا) ile ya da ötreli vav (او) ile karşılanmıştır:

كوز göz (9b/7)

قوى koy (9b/8)

دورت dört (13a/16)

صوردى sor-dı (8a/10)

كورورين gör-ü-r-in (7b/16)

صوق sok (7b/11)

شول şol (17b/1)

توز toz (20a/17)

كوكجك gökcek (6a/6)

C. METİNDE GÖRÜLEN BAZI GRAMER ÖZELLİKLERİ

Bu bölümde gerek Eski Anadolu Türkçesi ve gerekse Osmanlıcanın gramler özellikleri daha önce işlendiği için sadece ilgi çekici bazı özellikler üzerinde durulmuştur.

1. Metinde III.tekil şahıs iyelik eklerinden sonra kullanılan +n yükleme hali eki devam etmektedir: dokuz kişinüñ suçin halkuñ şefa'atiyle 'afv itdüñ (9a/10)

2. Kendicek (9a/16) örneğinde -cak, -cek ekinin eşitlik eki görevinde kullanılması ilgi çekicidir.

3. Amme Tefsiri'nde bildirme ve fiil çekim ekleri de çeşitlilik arzeder:

a) Bildirme I.tekil şahıs eki -ın/-in biçimindedir: ben kadir padışahın (21b/1)

b) Fiil çekimlerinin birçoğunda kullanılanr zamir kökenli şahıs eklerinden I.tekil şahıs eki de tıpkı bildirmede olduğu gibi -ın/-in şeklindedir: rahmet eylerin, dilerin (11b/16)

c) I.çoğul şahıs eki ise -vuz/-vüz ve -uz/-üz biçimindedir: bırakavuz (9b/7) saklayavuz (23b/9)

d) II. çoğul şahıs emir eki henüz baştaki yardımcı ünlüyle kaynaşmamış gözüküyor: yi-ñüz (8b/1)

4. Söz varlığı seviyesinde de ilgi çekici kelimeler vardır: barçası (13a/16)², gözsüz (12a/7), yaldurıcı (12b/5), bilişleri (8b/16), kanda (8b/11), kankı (10a/4), gökcek (12a/15)

² barça/barçası; Tarama sözlüğünde yoktur. Bu kelime Eski Türkçe, Doğu Türkçesi ve Kıpçak Türkçesi metinlerinde görülmektedir.

II. METİN

(1b - 25a)

Ḥālā Esen ḳariyyesi imāmı Ḥācı Muḥammed Efendi
Ḳırımî Sākin begin ḳavi maḥalle mülevveḥası cāmî
vaḳfen ṣerīfen la-yubā' velā- yerhan vaḳıf sene
1242

- 1b** 1. Hāzā kitāb-ı tefsīr-i 'amme ve bihi neste'in 2. Bismillāhirrahmānirrahīm 3. Elḥamdülillāh ol Pādişāh kim bizi ehl-i Qur'an eyledi ve daḥī salevat ol 4. Ḥabībullahā ki bātıldan ḥakḳı seḳdi temyiz eyledi ve dahi 'aline ve aşḫābına ki 5. olsun ki İslām dini onlar ile kuvvet ve nizām buldu ammā ba'du 6. din ḳarındaşlarından biri bu zā'if-i pūrḫatā ḳuldan ricā ve iltimās 7. eyledi ki Kur'an-i 'azimden 'amme yetesāelūn sūresinden Qur'ānıñ āhırına varınca 8. ve daḥī besmele ve fātihātü'l-kitāb bi'l-cümle bu otuz bir sure-i kerimenūñ tefsirin 9. Türki dili ile tercüme eyledüm ki 'Arabiye-yi Kureşsiyye'ye 'aciz ve ḳasır olanlar müstefid 10. olup ḫayr du'aya sebeb ola öyle olsa bu miskin 'özlü oldu der ki iş bu nesir 11. şey-i 'azimdür ve emr-i hatirdür bu ḳanda kusur atamdan evvel ikdama 12. cür'et olunmayup nice zaman ḫavf olunup yine ol ḳarındaş bu zāife eyitdi ki 13. iy ḳarındaş dünyanıñ beḳası ve rüzgaruñ vefāsı yokdur fırsat varken 14. bu mezkur olan otuz bir sūrenūñ tefsirin terkine cem' ile ta ki bu ḳavm tefsir 'ilminden fa'ide itsünler ḳalellahu Te'ālā febeşşir 'ibādellezine yeste'un³ 16. el ḳavle feyettebi'une eḫsene āyet-i kerimeniñ taht-ı ḫaveninde dāḫil
- 2a** olurlar 1. bu fakir dahi istihareden soñra Hak Te'ālā Ḥazretinuñ fażlına sığınup 2. egerçi kim ḫatırdan ve zālike 'alellahi yesir ol va'de olunan otuz sure-i kerimenūñ 3. tefsirin ve leḫāyifin elinden geldükçe cem' idüp tercümesin yazdum içinde aḫbār-ı 4. şaḫiḫa ve nesāyiḫ-i meliḫa ve

³ Zümer suresi 16-17. ayetler.

hikāye-i 'acībe ve hikāyet-i garībe derc itdüm ki meger okuyan karındaşları 5. diñleyen mü'minler fa'idelenüp dañı i'tikadleri ve hidāyetleri ziyāde ola bi'avnillahi 6. Te'ālā ve tevfiķa bu ķitāb-ı Türki dili ile cem' eyledüm ki esrār-ı tenzīl ve tefsīr-i letāif 7. mesābih-i şerīf ve minḥācū'l-müzekkirīn ve ba'zı ḥavāşı sözlerinden ve ḥayrū'l-keām 8. mā kalle ve delle ve mā emelle müktezāsınca ihtisār için ve tatvīl-i kelāmdan kaçub 9. okuyanlara ve diñleyenlere melālet olmasun için ekser rāvīlerūñ zikri terk itdüm 10. ve tercüme itdügüm letāife nazār eyleyen karındaşlardan ricām budur ki kusuruna mu'terif 11. olan Muhammed İbnu 'Abdullah bendelerinūñ 'özüñü maķbūl göreler terkibinde ve ma'nisinde 12. ve i'rābında bir ḥalel olursa taşih eyleyüp ḥamlū'l mü'mini 'aleselah ḥasebince 13. şalaḥa ḥaml idüp ḥaṭasıyla 'ıtab eylemeyeler bu kitaba rāgib olup yazan 14. ve her meclisde okuyup diñleyen azīz karındaşlarūñ dünyasını āhiretini Ḥaķ Te'ālā 15. ma'mur eyleye ve dañı mü'ellife ve tercüme kılan faķire ve sebep olan kimesneye ve cümle mü'minlere 16. ve yazana fātihā iḥsān idüp sevābın bağışlaya murādın ķullarūñ viren 17. Hüdādır murādı bu faķīrin ḥayr

2b du'ādur ve dañı maķsūdu meşru' 1. ibtidā 'ilm fezāyilinden bir muķaddime beyān eyleyelüm ta kim eşidenler 'ilme rāgib olup öğrenmeden 2. öğretmeden tekāsul eylemeyüp mūcibiyle 'amel itmekle şevāblar ḥāsıl eyleyeler 3. iy karındaş bil kim Ḥaķ her fāzileti 'ilmi vesile kıldı 'ilm-i şerifi olana şeref 4. ziyāde kılinur ķulları pādişāhlar meclisinde kaldurur nitekim

Hakk Te'âlâ buyurur⁴ vellezîne 5. utü'l 'ilme derecât İbnu
 'Abbas radiyallahu 'anha eyitdi 'alimlerüñ dereceleri yedi yüz
 6. dereceyle mü'minler üzerine üstündür her iki derecenüñ
 arası beş yüz yıllık 7. yoldur hazer kıluñ 'ulemanuñ hakkını
 bilüñ meclislerde ve mahfillerde nefislerünüz 8. üzerine
 takdim eyleñ ki Hakk Te'âlâ katında muqaddemlerdür nitekim
 buyurur⁵ hel yestevillezîne ya'lemüne vellezîne lâ ya'lemün
 bes imdi bilen ile bilmeyen nice berâ 10. ber olur ki 'âlim
 olmayan kişi bir hayr işlese birine on şevâb vardır ve eger
 11. 'âlim işlese birine elli dağî beş yüze var nice şevâb vardır
 Peygamber A.S. 12. eyitdi kim İmân 'uryândır ve libası
 takvâdır ve ziyneti hayâdır ve yemişi 'ilmdir 13. Peygamber
 A.S. buyurdu ki 'ilmi taleb kılan kıyâmet gününde ayın bedr
 gicesi 14. gibi haşr olasız her kim câhil ola 'alim koyar 15.
 Peygamber A.S. eyitdi her kişi 'ilmi ve ma'rifeti kadar görür
 ne görür diyü buyurdu 16. bir 'âlim ile câhil nice beraber
 olur rivâyet kılandı ki halk ihtilâf eyledi ba'zılar didi 'ilm
3a efdâldür mâldan ba'zılar didi mâl efdâldür 'ilmden 1. bes
 aralarında nizâ vâki' oldu hattâ 'Abdullah b. 'Abbas R.A.
 huzurunda âdem 2. gönderdiler İbnu 'Abbas didi ki 'ilmüñ
 mâl üzerine yedi şerefi vardır evveli bu kim 'ilm 3.
 Peygamberlerden mirâsdur Peygamber A.S. peygamberler
 bölüğü altun gümüş mîraş komazuz belki 'ilm 4. ve hikmet
 mîraş koruz ve bizden soñra terk itdügümüz mâl şadaqadır ve
 mâl fir'avnlar ve 5. şeytânlar mîraşıdır ikinci budur ki 'ilm

⁴ Mücadele suresi, ayet 11.

⁵ Zümer suresi ayet 9.

şāhibini şaklar ve māl issi mālını şaklar üçüncü 6. budur ki mālı Hāk Te'ālā rāzı olduğuna virmez ve dahi 'ilmi illa razı 7. olduğuna virür dördüncü bazı harc itmekle 'ilm eksilmez belki artar ve mal harc itmekle 8. eksilür beşince budur ki 'ilm sahibi haķikatde ölmez diridür ve kıyāmete degin 'ilmi eksilmez 9. 'ilmi ebedi onuñla biledür ve māl şāhibi ölür 'ilmi eksilür mālı gayrıya qalır altıncı 10. 'ilm şāhibinüñ qabrinde 'azab olmaz ve eti çürümez ve māl şāhibi qabrinde 'azāb olur 11. ve eti çürür yedinci budur ki māl şāhibi kıyāmet güninde her bir aķçadan su'al 12. olunur ki neden kazandıñ ve neye harc itdüñ ve anuñ üzerine hısāb olunur 13. ve 'ilm şāhibine her bir mes'ele için bir derece virülür ve her harfi için 14. bir şevāb vardır ve Kur'ān harflerinden bir harf için on şevāb vardır ābdestsiz 15. okursa eger ābdest ile okursa yüz şevāb vardır ve dahi Peygamber A.S. 'ilmi 16. talep eylemek her müselman olan er ve avrat üzerine farzdur diyü buyurdu 17. Hak te'ala kıyametde 'ilmden sükut itdügi için 'alime 'ıtab

3b eyler ve cehlinden 1. sükut sormadugıçün cāhile 'ıtab eyler 'alim olana 2. helāl olur ki 'ilminden helāl olmaz ki 'ilminden sükut eyleye ve cahile helāl olmaz ki 3. cehlinden süküt eyleye 'ālimden soruñ diyü Hāk Te'ālā cāhillere emr eyledi 4. nitekim buyurur⁶ feselū ehlezzikri in küntüm la ya'lemū vechile gönderüñ 5. diyü cāhile emr olundı nitekim buyurur⁷ ve emmessāile felā tenhār ve daħī 'ilmiñ şartında 6. aħbār-ı şerife iñen çokdur lākin 'ulemānuñ fażīletine bu muhtaşar

⁶ Nahl suresi ayet 43

⁷ Duha suresi ayet 10.

kitābda bu kadar kifāyet 7. eyler ve daḥī bilmek gerekdür ki 'ilm öğrenmek ve öğretmek batın ıslah idüp Hak Te'ālā 8. Ḥazretine teveccüh eyleyüp nebiyullāh rızasıyçün gerekdür Peygamber A.S. buyurur ümmetim iki 9. kişidir ya'ni iki kısımdır biri oldur kim 'ilmi öğredür Allāhu Te'ālā rızasıyçün ve āḥiret 10. dünya üzerine ihtiyār ider 'ilm üzerine ücret⁸ olmaz 'ilmi ezbehāya şatmaz 11. zirā kim dünya metā'ı şey-i ḳalibdur ve āḥiret ḥayırludur ve hem evvel 'ilmi ḥalka ḥarc 12. eyleyü bes evvel kişi için denizdeki balıklar ḥavadaki kuşlar ve gögün feriştelere 13. ve yirūñ canavārları istigfār iderler ve biri daḥī oldur kim 'ilm öğrenür anuñla 14. dünya talebin eyler ve ücret alur ḥalka öğretmez behḥallık eyler bes ol kişiye ḳiyāmetde ziyānkārlardan olur el-'iyāzubillāh⁹ 16. ve daḥī peygamber A.S. eyitdi sizūñ ḥayırluñuz oldur ki, Ḳur'ān öğrendi 17. öğretdi İbnu Abbas R.A.'dan rivāyetdür

4a ki Peygamber A.S. eyitdi her kim 1. Ḳur'añ'a kendü bildüginle ma'na virse yarın cehenneme ḥāzır olsun ve ba'zıları dediler ki 2. kendü bildügiyle Kur'añ'ı tefsir eyleyen oldur kim müteşabih olan ayetleri kendüsi murādınca 3. ve bāḥıl i'tikādı ve fāsık 'ameli müktezāsınca tefsir eyler ba'zılar dirler ki kendü 4. bilgüsiyle eylese didügi oldur ki tefsir 'ilminüñ şartların bilmeyen ya'ni 5. 'ulemāñın sözlerin ve 'Arab lügatin bilmeyen ve nüzülün bilmedin tefsir eylese cehennemde 6. yirin ḥāzır olsun dimekdir Resul 'Aleyhisselām buyurdu ki bir gişi 'ilmin Ḳur'añ ma'nāsın 7.

⁸ Metinde "ücret" kelimesi "uhret" şeklinde yazılmıştır. Müstensih burada cim ile lu'yı karıştırmış olmalı.

⁹ Allah'a sığınma.

virse ve şahih ma'nāya irişse haqikat ol kiři haṭa ve günāh işledi ya'ni 8. bir kiři 'ilmsüz Qur'ān ma'nālarında ve sebeb-i nüzülünde söz söylese şöyledir diyü hükm 9. eylese ol giři günāhkār olur anuñ didügi şahih ma'nā idügi zahir olursa 10. daḥī zīrā ki izinsüz söylemiş olur imdi bu faqīr bu tefsīr olunan haqikat-i şerīfiñ 11. mazmūnu dāḥilinden olam diyü ihtiyāt idüp bu otuz bir sure-i kerimenūñ tefsīrinden 12. kendümden söz söylemeyüp müfessirler raḥmetullāhi Te'āfā sözlerin tercüme idüp naql eyledüm 13. ve 'özü diledüm ve dahi mesābih-i şerīfden Ebu Hureyre R.A. rivāyet kılpup Peygamber A.S. 14. kaçan insān vefāt eylese anuñ 'ameli kesilür illa üç kimsenūñ kesilmez olup yazılır biri şadaqadur cāri ola 'ilmdir ki anuñla intifa' oqına biri şalih oguldur ki atasına anasına 16. du'a ide ya'ni adem oğlanı vefat idicek 'amel defteri dünilür ve aña daḥī sevab yazılmaz 17. zira sevab 'ameli şaliḥan 'ıvezdur kiři ölmek illa amel kesilür illa

4b üç nesne ile kesilmez 1. biri cari olan şadaqadır ol biri ya bir ol sultānlara bir mu'in kişiye 2. ya bir cāmi'-i şerīfe vaqf itmekdür ya medreseyi ya köpriyi yapdurmaqdur ya bınar aqıtmakdur 3. ve bunlara beñzer nesnelerdür ki halk fā'ideleneler ikinci 'ilmdür ki anuñla fa'ideleneler ya'ni 4. bir kişiye ya bir cemā'ate bir mes'eleye dahi ziyade aḥkām-ı dīnden ögretse anlar dahi ögrenseler 5. ve gayriye ögretseler anuñ sebebiyle aña şevāb hasıl olur ya kitāb taşnīf eylese 6. ya bir muşḥaf vaqf eylese aña şevāb ḥāşıl olur üçüncü şaliḥ oguldur ki atasına anasına 7. du'a kıla ba'zılar didiler ki bir kişi sālīḥ oğlin terk itse her laḥza ol kişiye 8. şevāb ḥāşıl olur

gerekse ol ogul anasına atasına du'a itsün gerekse itmesün her
 ol 9. evvel ogul şālih 'amel eyleye ya bir tesbih okuya atasına
 anasına şevāb virür ağaç gibidür atası ol ağacı diken kişi
 gibidür 11. bes imdi nitekim bir meyve ağacı diken kişiye ol
 ağacuñ meyvesi yendükçe şevāb 12. hāsıl olur yiyen du'a itsün
 gerek itmesün sālih uşal dahi böyledür 13. zira ki ogul
 üzerinde atanuñ hākķı çokdur ata hākķından imdi 14. bu
 fakīrün zikri da'im bu hadīs-i şerīfiñ maẓmūnun feh̄m idüp
 kendüme eydürdüm ki 15. sende māl yokdur ki bir hayr
 koyasın ya köpri ya bir bınar yabduyasın ve 'ilme de māhir 16.
 degülsin bu şevāblara nā'il olasın bari 'ulemā-i 'izām
 rahimehumullāhu'l-meliki'l-allām 17. taşnif itdükleri
5a. kitāblardan latīf sözlerden Türki dili nakleyle diyü mev'üd 1.
 olan otuz bir sure-i kerimenüñ ma'nasın cem' eyle ve bir
 kitābdur ki senden şoñra eser kalup 2. 'Arabiyye ve Farisiyye
 'aciz ve kāsır olan mü'min kardaşlar muttabi' bes sebeb-i te'lif bu
 ola ki 3. imdi ve neste'inullāh 'alā imāma fehūve'l-müveffikū
 ve'l-mu'inūn ol pādīşāh her kim münezzehdür şürekādan 4.
 muḳaddesdür emşālden ve nazīrden Peygamber A.S. Ḳur'an'ufi
 misli yir yüzinde akar suya beñzer 'aceb 5. budur ki suda hayāt-
 ı nefis vardur Kur'an'da hayāt-ı kalb vardur şular göklerden
 biragurdan 6. geleydi arş ve kürs ve gökler tākāt
 götürmeyelerdi madem ki cān tendedür şudan toymaz 7. Kur'an
 gönüldedir kul andan toyulmaz bes ni'met iki dürlü oldı biri
 ni'met-i zāhirdür biri ni'met-i 8. bātındur ni'met-i zāhir māl ve
 mülk ve rızķ ve saglık gibidür ve ni'met-i bātın ma'rifetullāh 9.
 ve hikmetullāh ve muhabbetullāh gibilerdür Peygamber A.S. didi

ki ummetimüñ efdâli 'ibâdeti Ḵur'ân okumağdur 10. iy karındaş göñül ki Ḵur'ân yüzine karşı eylesen ve aradan şöretler hicâbın ve günâhlar perdesin 11. giderürsin Ḵur'ân nûruyla göñlüñ münevver olur zâhirinden 'ibadet göñülleri ve nur-ı ecele 12. bātınıñda ma'rifet yemişleri bite öyle olsa Ḵur'ân oku ki dünyada ve ahiretde mes'ud olasun 13. sa'âdetle¹⁰ kar-cân ezhândân-ı Ḵur'ân hün zerkin fâtiñ nisbet-i cân hırşlarıdur bihter-i Ḵur'ân-ı kimyâ 14. ya'ni cân-ı şeyn Ḵur'ân okumağdan altun gibi eyle kim yoğdur hırsa ulaşmasun câna Ḵur'ân'dan yig kimyâ 15. Bismillâhırrahmânirrahim ya'ni başladım Allah adıyla ki bağışlayıcıdur esirgeyicidür şudr 16. ve bedr ve 'alem surürinüñ beynin ve benât-ı 'Âdem Hz.Peygamber A.S. buyurdi eger cümle halk insi ve cinnî 17. Bismillâhırrahmânirrahim

5b tefsirin eylemek için cem' olsunlar dört bin yıl elüñ fazîletin 1. söylemekde dürışseler kâdir olmaya ve daği buyurdi ki Hâk Te'âlâ Peygamberlerine indürdügi cem'i kitâblar 2. Ḵur'ân içindedür Ḵur'ân'ın cem'i ma'naları fâtihâ suresi içindedür fâtihânuñ cem'i ma'naları 3. Bismillâhırrahmânirrahim içindedür zîrâ kim bismillâh Hâk Te'âlânuñ şifâtından haber virür hem rahmetünden haber virür gazab ve sun' gibi degildür 5. bes Hak Te'âlâ kullarını tâ'ate tergib kıur er-rahmânirrahim yirine el-cabbâr el-kağğar dise idi korğı 6. gussa virürdi İbnu Abbas R.A. her nesnenüñ bünyâdı vardur dünyanuñ temeli ve bünyâdı 7. Mekke'dür gökleriñ bünyâdı yedinci gökdür yirüñ bünyâdı yedinci yirdir ve cennetler bünyâdı 8. 'adndür ateşüñ bünyâdı cehennemdür ve halkıñ bünyâdı Âdem A.S.dur ve Ben-i

¹⁰ Yardım eden ve başarıya ulaştırandan imama yardım etmesini dilerisin.

İsrâ'ilüñ bünyadı Ya'kub peygamberdür ve kıtâblaruñ bünyadı
 Qur'ândur Qur'an'ın bünyadı fâtiḥâ suresidür 10. fâtiḥânuñ
 bünyadı bismillâḥirrahmânirrahîmdür ve dahî bülbül-i bâg-ı cem
 hikmet ve andelib-i âşiyân 11. şerî'at ḥâce-i 'âlem S.A.V.
 buyurdı her gişi kim Allâh adı ile başlamaya anıñ âḫır 12. nâ-
 tamâmdır ol cihetden kim anıñ adı deñli sa'adetüñ başıdır ve
 her devletüñ evvelidür pâdişâh 13. ben-i âdem muşavver-i bi-
 kalem celle zikre kelâm-ı qadimde me'ani-yi cevherinüñ
 hazinesin ve siccâni 14. serlerinün letâifin
 Bismillâḥirrahmânirrahîm miftâhiyle açdı din ü dünya ḥayrâtın
 ve berekâtın 15. bu kelimedede va'de kılmışdır bes her dürlü iş
 evvelinde teberrük ve temennâ üçün bu ad ile kim başlamaya
 16. ol ebter ve nâ-tamâmdur Ḥaḳ Te'âlânuñ adıyla
 bogazlamayanuñ yenmesi ba'zı imamlar mezhebinde ḥarâmdur
 17. her loḳma ki Allah adıyla şunmayasun şeytân senüñle hem-
6a kâse olur ve her şerbet ki Allâh adınsız 1. içesin şer ü fesâd
 sermâyesi olur ḥikâyet bir kavî şeytân zâif şaytâna 2. ugradı ol
 kavî şeytân ol zâif şeytâna didi ki niçün bu ḥâlete düşdün ol zâif
 3. şeytan didi ki bir kimesne üzerine muşallât oldum ki evine
 girse bismillâh dir andan 4. çıkısa bismillâh dir yimek yise
 bismillâh kaçan su içse bismillâh dir benim anuñla yimesinde
 5. içmesinde hiç nasibim öyle olsa andan kaçarın ol kaçmadan
 veylimden 6. bu ḥâle düşdüm didi andan didi ki sen gökçek
 ḥaldesin benüm gibi zâif degülsin 7. ol semiz şeytân didi ki ben
 bir gişi üzerine muşallaḫ oldum ki bismillâh zikrindan 8. gâfildir
 deñli aḫvâlinde ben aña şerîk olurun ḥikâyet Hz. Ā'yîşe R.A. bir
 gün cāriyesine emr eyledi ki döşeginde yimedügi kaçan ki ol

yimegi dökmedi aña didi başladuğın 10. zamānda bismillah didün mi ol hadim didi ki dimedüm bes Hz. Â'yişe andan yimegi 11. sökdürdi andan Allāh adıyla başlaya tekrār yiñ didi hikāyet bir sālīha 12 'avrat ki bir din münāfīk eri vardı ol 'avrat her işde bismillāh dirdi ve eri aña ğazāb 13. eyledi itdi ki bunu niçe bir söylersem 'avrat didi ölünceye dek terk itmezsin bir gün eri 14. ol 'avrata bir kese akça virdi sakla diyü ve murādı 'avrat hācil itmek idi ve ol 'avrat bismillāh didi ol keseyi alup bir yire şakladı ve ol münāfīk anı ugurladı 16. 'avratdan taleb eyledi 'avrat bismillāh diyü tūru geldi ve Hāk Te'ālā Cebrā'ile emr eyledi 17. keseyi getürdi yirine kōdı bismillāh diyüp elin uzatdı

6b keseyi aldı münafık erine virdi 1. kaçan kim ol münāfık anı gördi tevbe eyledi nifaqdan ihlāsa döndi bismillāh berekātiyle 2. nakıldür ki 'İsa 'Aleyhisselām bir gün bir kabre ugradı ki feriştelere ol meyyite 'azāb eylerler 3. bir gün yine ol kabre ugradı ki feriştelere gördü ki nürdan tabaqlar tutarlardı 4. 'İsa A.S. gördi 'aceblendi Hak Te'ala Hazretine münaca'at eyledi Hak Te'ala 5. vahy eyledi ki ya 'İsa ol kişi 'asi ve 'azaba müsteħāk kimesne idi ammā ol kişi ölicecek 6. 'avratı hamile idi bir oğlan togdı büyüdü anı mu'allime virdiler mu'allim aña bismillāhırrahmānırrahim 7. didürdi didi biz ol kulumdan utandum kabirde 'azab itmege zira kim oğlı yiryüzinde 8. bismillāh diye ben atasına nice 'azāb idem ol kişiyi oğluna bağışladum bismillāh hürmetince 9. 'azab ref' itdüm hikāyet kaçan Nemrūd İbrahim Peygamberi oda atdı hevāda 10. kuşlar şaf şaf olup aglaşdular içlerinde bir zā'if kuş vardı Peygambere muvaffāka 11. için kendüni oda atdı Hāk Te'ālā Cebrā'ile

buyurdı didi ki benden h̄acetüñ 12. dile didi evvel ol kuş
 Cebrā'ile eyitdi baña Allahu Te'ālānuñ adlarından sevgüli bir
 nesne 13. yokdur bizi işitmeye Allahu Te'ālānuñ bir adı vardur
 dilerim ki ol adları zıkr itmegi 14. Allāh baña ögrede bes H̄aḳ
 Te'ālā adların ol kuşa öğretti ol adlar ile seher vaktinde 15.
 rütbesine zıkr ider ve eydürler ki ol bülbüdür bilgil H̄aḳ
 Te'ālānuñ çok adları vardur cümlenüñ eşrefi Allāh adıdır zira ki
 cem'i adlarından mevcut olan ma'nileri Allāh adı 17. şāmildür
 Allah¹¹ elmüstecmi'ū bu-cemī'al şıfat öyle olsa kaçan bir kul

7a Allah adı dise diline 1. getürse H̄aḳ Te'ālānuñ deñli adların zıkr
 itmiş gibidür ve daḫī H̄aḳ Te'ālānuñ cümle adları 2. şıfāta
 delālet eyler ve zātı şıfātından eşrefdür zira ki şıfātı zāta tābi'dür
 ve zātı 3. metbu'dur ya'ni imdi tabi'den metbu' eşrefdür öyle
 olsa lāzım geldi ki deñli şıfātından 4. zātı eşref ola ve daḫī H̄aḳ
 Te'ālānuñ deñli adları lafzātullah yir yüzine dürmez hattā hiç
 kimsenüñ 5. İslāmı şahih olmaz illā ulu Allāh adıyla ya'ni
 lāilāhe ille'r-rahmān veyahud Allah yerine isimler getürse İslāmı
 şahih olmaz bes anuñ için 7. Allāh ismini s̄ayir isimleri üzerine
 taḳdim eyledi ba'zılar eyitdi isimden murād müsem mādur 8. ya'ni
 'ayni zātullāhdur Halil eyitdi ism-i ḫasdur H̄aḳ Te'ālā H̄azretine
 maḫşuşdur ismü'z-zatdur ve müstemi'-i cem'u's-şıfātıdır ba'zılar
 eyitdi Allāh ismi s̄ayir isimler gibi müştāḳḳdur 10. ba'zılar
 ḳatında müştāḳḳ degüldür. Seyyid Şerīf Cürċāni Keşşāf
 h̄aşiyesinde eydür ki 11. H̄aḳ Te'ālānuñ zātında 'ālem ḫaḳı
 müteḫayyirlerdür ism-i zātı kim Allāh ismidür andan daḫī
 müteḫayyirlerdür 12. tefsīr-i Ḳazīde eydür Allah 'ālem degildür

¹¹ Bütün sıfatları kendisinde toplayan Allah.

eger 'ālem olup mücerred zāta delālet idecek 13. olursa şöyle asla şafiiyyetine nazar olunmaya hüvallahü fi's-semāvāti ve'l-arz¹² 14. didi ki āyet-i kerīmenüñ zahiri bu şahih ma'na ifāde eylemezdi ya'ni Allāh ismi 'ālem olursa 15. gökler aña zarf olmak lāzım gelür bu hoş muhaldır ma'lüm oldı ki Allah lafzı ism-i şifātdur 16. āyet-i kerīmenüñ ma'nası budur ki mevşūfdu ulu hey'etle göklerde ve yirlerde ma'buddur dimekdür 17. ve bu bābda haberler iñen çokdur zīrā ihtisār itdügüm bilmes geñez

7b ola bu kadar yeter dahī lafzatullāh 1. ma'nāsından şu'al eylediler eyitdi Allah oldur ki seni zıkr itdi sen anı zıkr itmediñ 2. ve senden rāzı oldı sen andan rāzı olmadın ve seni sevdi sen aña sevmedüñ ve saña māl viridi 3. sen andan istemedüñ ve dahī Ahmed Rāzī'den lafzatullāh ma'nasından şordılar ol eyitdi ya'ni kuluñ 4. günāhın örter şevābını izhār eyler eyüler şandı kaçan kişi Allāh ismini şıdkla okursa ve şıdkla 5. diñlerse anda 'acayib görür agulanmış üzerine okursa şifā bula ve eger bir ğuşşalı kimesne üzerine okursa 6. ğuşşalı gide ve eger bir mübtelā olmuş üzerine okusa 'afv eyler ba'zılar eyitdi her kim Haq Te'ālānuñ 7. ismini bildi ve kaqr ve ta'zīm eyledi Allāh dünyada ve āhiretde anı ta'zim ve anuñ zıkrini bākī eyler 8. nitekim Bişr İbnu Hārisu'l-Hāfi Haq Te'ālānuñ ismini ta'zim eyledi Hak Te'ālā aña dahi ta'zim eyledi eydürler kim Bişru'l-Hārisu tevbesine ol oldı ki yol üzerinde bir kağıd buldı üzerinde 10.b adı yazılmış ol kāğıdı aldı ve bir aqçelik misk aldı ve ana şordı ve bir divār yarığına 11. şokdı ol gice düşinde gördü ki ya Bişr sen benüm adımı ta'zim eyledüñ ben dahī senüñ adını dünyada ve 12.

¹² En'am suresi ayet 3

āhiretde ta'zīm ve yüce kıldum ol fakīr idi yalın ayak yürirdi bes kıyāmete degin zāhir 13. oldu gizlü olmadı ta bileler ki 'izzet-i ni'met eyle ve fakīrlere üzerine tekebbürlük eylemek ile çamuru 14. kaldurup binā yapmaga degüldür belki 'izzetullah Te'ālānuñ tātatiyle ve fakīrlere tevāzu eyleme iledür 15. ve eydürler Bişr-i Hāfiye anıñçün Hāfi didiler kim yalın ayak yürirdi bir gün aña didüler ki niçün 16. yalın ayak yürürsin Bişr-i Hāfi did ki degül mi yir yüzini Allāh Te'ālānuñ döşegi görürin 17. bes anıñçün Allāh Te'ālānuñ döşegi üzerine na'li ile yürümeği revā görmez

8a didi 1. iy qarındaş nażar eyle gör ki Hāq Te'ālā dōstları anuñ adlarını mahlukatını nice ulular 2. lā-cerem Hāq Te'ālā anlara dünyada ve ahiretde ulular hikāyet bir gün Hazret-i 'Aleyhisselām 3. deryā kenarında oturdu bir sāl geldi Allāh için baña bir nesne vir didi Hz. Peygamber Allāh adın işidicek 4. 'aklı kaçan yirine geldi didi iy dilenci nefsumden gayri nesneye mālīk degülüm çünki Allāh için didüñ 5. nefsumi saña bezl itdüm ve urbānı sat bahamla fāidelen didi Veheb R.A. eyitdi o dilenci 6. Hazret-i 'Aleyhisselām aldı Şāhim dirler bir gişi anı şatun aldı o yana iletirdi ve anuñ bir bostānı vardı 7. ve eline bir kazma virdi ve aña emr eyledi ki tağdan taştan çıkarda ol bostana getüre 8. Hz. Peygamber anı çıkarmaga ve yonmaya başladı ve efendisi Sāhim eglendi ehline didi ki ol kula yiyecek 9. virdüñüz mi yok didiler bes yiyecek aldı Hazret-i Aleyhisselām katına geldi gördü ki işinden kurtulmuş 10. ne gerek ola anı hazır itmiş namāza kām olmuş Sāhim 'aceplendi ben aña sordı ki sen kimsün 11. Hz. Peygamber haber virdi Sāhim işidicek 'aklı gitdi kaçan kim 'aklı yirine geldi 13. tevbe

eyledi Hz. Peygamber A.S. 'özü diledi ve āzād ol didi Hz. Peygamber A.S. eyitdi ya Rabbi senüñ aduñla 14. kul oldum ve yine aduñla āzād oldum andan soñra gitmege izin diledi ve Sāhimüñ izniyle 15. giri döndi ve naıldür ki ferishtāhlar didiler ya Rabbenā niçün İbrahim Paygamber Hālīli idindüñ Hāḳ Te'ālā buyurdi anuñçün ki anuñ kalbinde benden gayrı anuñ muḥabbeti yokdur eger görmek dilerseñüz 17. anuñ ḳatına varuñ anı

8b tecrube kılüñ Cebrā'īl ve Mikā'il insān suretinde 1. geldiler fi'l-hāl Hz. İbrāhīm ṭā'ām getürdi yiñüz didi ve anlar didiler ki biz kimsenüñ ṭā'āmın yimezüz 2. bahāsını virmeyince İbrāhīm didi ṭā'āmuñ bahāsı bismillāh āḫirinde elḥamdülillāh dimekdür Cebrā'īl 3. ile Mikā'il eyitdiler Hāḳ Te'ālā seni Hālīl idinse ḫāḳdur andan gayib oldılar İbrāhīm 'Aleyḫisselām 4. bildi ki bunlar ferishtelerdür ḫiḳāyet olundı ki Şeyh Cüneyd R.A. bir yirde 5. bir kişi gördüm aña selām virdüm Allāh didi sen kimsün didüm Allāh didi ne yirden gelürsin didüm Allāh 6. didi ve her ne didümse Allāh deyüp baña cevāp virdi ben didüm eger da'vañda gerçek isen 7. cānuñı aña fedā ḳıl didüm ol kişi bir kez çıkarup Allāh deyü cānın teşlīm ḳıldı Cüneyd eydür bes 8. anuñ da'vasında sādıḳ olduğın gördüm ziyāde peşimān oldum ve nāçār anuñ define meşgul 9. oldum ve bir yirde ḳabr ḳazdum geldüm anı bulmadum çok ṭaleb eyledüm āḫir gayibden āvāz işitdüm ki 10. ya Cüneyd anı ṭaleb eylemege melekü'l-mevt anı ṭaleb idüp bulmadı ve münkīr nekīr anı ṭalep itdi bulmadı ben didüm ki 11. ḳandadır nidā işitdüm ki fi-maḳ'adı sıdḳın 'inde melikin muktedir¹³ cennet makamlardan 12. bir maḳamdır ḫoşnudluk

¹³ Kamer suresi ayet 55

maḳāmıdur hikāyet Ebu 'Abdullahu'n-Nasr eyitdi ki Hārūnu'r-Reşīd zamānında 13. yol kesicilerden on nefer kimesneyi tutdılar Hārūn Reşīde haber eylediler baña gönderüñ 14. diyü emr eyledi ittifākı birisi kaçdı tokuzı kaldı eyitdiler ki bunları gönderürsüz ol birinüñ bir nesnesi 15. almışlar ve kaçurmışlar diyü halife bize 'ıtab eyler bir günāhsız kimesneyi eyi tutdılar ol tokuz 16. kimesneler ki Hārūnu'r-Reşīde gönderdiler Hārūn Reşīd bunları ḥabs idüp cümlesinüñ katl 17. olmasını diledi ve

9a bilişleri ve dōstları vardı ve her biri için 1. Hārūnu'r-Reşīde otuz biñ akça virdiler kurtuldılar ol günāhsız cesede 2. bir dōstu yokdur kim kurtara guşşalu zindan içinde kaldı zindancı didi bir başuñ 3. yok mudur ki saña şefi' ola didi ki ne'am vardur didi andan divit kalem istedi 4. zindāncı getürdi andañ bi-çare bir kāğıd yazdı Bismillāḥirrahmānirrahīm 5. ya veliyye minel evveli ya nāsire men lānasirelehu ya şefiā menlāşefiā lehu innelmücrīmine 6. ḥaleşu min mürciḥim ve lehüm şüfāahü şefe'ü lehu vela şefi'a fi-sivāke feşefi'ini 7. ya ḥayre şafi'in zindāncı didi bu kāğıdı tam üzerinde ko didi zindāncı 8. ol kāğıd zindān bacası üzerine koydı ol kāğıd katı yaydan çıkan ok gibi 9. uçup gitdi ol gice Hārūn Reşīd düşünde görđi ki feriştelere gökden inmiş bunu hevāya 10. kaldurdılar didiler ya Hārūn eşkiyālardan doḳuz kişinüñ suçın ḥalkuñ şefā'atiyle 11. 'afv itdün biz daḥī ol birine şefā'at eylerüz bizüm şefa'atimüzle anı dahi 'afv eyle yohsa 12. helāk olursın Hārūnu'r-Reşīd uykudan kaldı gayet korkuya düşdi 13. fi'l-hal zindāncıyı çağırdı ol gişiyi baña göster diyü emr itdi götürdiler añ ḥil'at 14. giydürdi ve her kim ḥakḳı

tutuna 15. aña on bin akça viridi andan halâş olur Manşûr eyitdi kuldân bismillâh demek 16. Hâk Te'âlâ'dan kaf ile nûn gibidür kendicek kaf nûna ulaşmadan Allâh fermâniyla 17. bu 'âlem yokdan vücûda geldi imdi kul Hâkka şıdıkla bismillâh

9b dise 1. her nenün üzerine okısa şevâb bulur ve her ne ~~ne~~ dilerse bulur beşaret 2. ba'zı aḥbârda gelmişdür ki kıyamet güninde ümmet-i Muhammedden bir cemâ'atı cehenneminden yaña şordular 3. çünkü tamunuñ kapusına geleler Mâlik bunlara diye ki ne kavmsiz ki sizlerde şekâvet eseri gayrler 4. gibi degüldür zira gayrler ki şekâvet nişânı yüzleri kara gözleri kör ve elleri bağı boyunlarına 5. zencir urulur siz de bu hâlet yokdur bunlar diyeler ki Muhammed ümmetinün günâhkâr yüz cehennem Mâliki 6. eyide imdi siz cehenneme kendünüz girün biz Muhammedden utanuruz ki Muhammed ümmetiniñ kahırla 7. tamuya bıragavuz bunlar eydürler ki ya Mâlik bize kapuña yüz agrayalum şol kadar agrayalar ki göz yaşına 8. gemi koysalar yüzerdi Hâzret-i Hâk'dan nidâ gele ki günâhkârları ateşe koy Mâlik eyide girün tamûya 9. bunlar ayakların kaldırup tamûdan yana yürümek kâsdın ideler bismillâh diyeler ateş ayaklarından 10. kırk yol kaçâ Mâlik ateşe diye ki bunları tut âteş bunlara kâsd eyleye bunlar yine bismillâh diyeler 11. yine ateş bunlardan kaçâ ve andan Mâlik hışma gele ve eyide ki günâhkârları tut ateş eyide iy kavm ki 12. ateş eyide bir kavm ki Hâk Te'âlânun ismini dillerine getüre ve gönüllerine anun muḥabbeti zikri ola 13. nice yanduralum bunlar bu hâletde iken cabbar Tanrıdan nida gele ki ya Mâlik ol kavmi câhim yolundan nâ'im 14. yoluna dönsünler kim biz anları tamûya 'itâb için

ugratdum 'azab için ugratmadum diye kula 15. bismillâhırrahmānırrahīm İbnu 'Abbas R.A. eyitdi errahmānırrahīm iki isimdür errahmān 'āmmdür 16. dünyaya mü'minlere ve kâfirlere rızq vericidür rezzāk ma'nasınadır er-rāhim gaffār ma'nasınadır 17. āhıretde sen magfıret mü'minleredür kâfirlere degüldür öyle olsa er-rāhim lafzı

10a 'āmmdür ve ma'nası 1. haşşdur er-raḥmān eyüyi ve remzi esirgeyicidür ve anlara şefa'at idicidür Peygamber A.S. eyitdi rızkı 2. kulu taleb kıdur eceli anı taleb kılduğı gibi Ebu Cāzim eyitdi iki nesne buldum biri benüm biri benden gayrinüñdür 3. ammā şoluñ benimdür ol rızkdur ki her kanda oldum ise aña irişdüm ammā şoluñ benden gayrinüñdür 4. eger bel altına binem aña irişmezsem bes bu ikisinüñ kañkıısı için rabbime 'asi olam günahdur hikāyet 5. kılandı Şakık Belhiden kim Belh vilāyetinden Sincān vilāyetine ticarete giderdüm yolda bir Mecusi gördüm 6. baña didi ki kandan gidersin ben didüm ticaret için Sincān vilāyetine giderin dedi ol Mecusi eyitdi saña 7. tağdir olunan rızkıñ talebine mi gidersin eger saña tağdir olan rızkıñ talebine giderseñ hiç 8. gitme ki ol senu bulur saña tağdir olunmayan rızq için gidersen eger kıyāmete degin gitsün 9. ol saña erişmez hiç zahmet çekme didi ol Mecūsi sözünden Şakık tevbeye geldi geriye döndü 10. kamuya sebep Mecūsi kablınden oldu bir zamānda 'azīzlerden biri menkulāt kitāplarında okumuş ki 11. kişi rızkı taleb itdüginde artuğ rızq kişiyi taleb kıdur segirdür ve şahibini bulur ol kişi eyitdi cānsuz rızq segirdür ve cānsuz nice bulur ve nice segirdür bunu hağırdan 13. çıkarmadı ve

unutdu bir gün bir kimesne üzüm verdi ve bir dane üzüm çekirdegi dişi arasında kaldı 14. ilâhi ol şöyle gizledi ki anuñ hiç haberi olmadı andan soñra ka'be ziyaretine düşdi göñli 15. Belh'den Ka'be tavâfına geldi Ka'beyi tavâf iderken ol üzüm çekirdegi dişi arasından zâhir 16. oldu hâlâl eyle anı çıkardı ve agzından taşra atdı nâğah bir kuş geldi ol çekirdegi 17. kapdı ve yidi bes 'âlem-i gaybdan bir ilhâm düşdi göñlüne ve

10b anuñ sırrı kavli 'acebdür söylemedigüñ-çün 1. çün biz dilerüz ki rızkı irişdürür 'azîzlerden bir 'azîzüñ düşine yüklerüz takı Belh'den Mekke'ye 2. getürür beyt yerdeki havâlet rızkı ki zamādar rızq-ı berdānest ya'ni ne ki kabûl 3. eylemez rızkı havâle ya'ni ki rızkuñ zamānı Hâzret-i Hâkdur mevlâdur Selmān'a nisbet 4. belki ez hâlik Süleymāne nisbet qarincānuñ rızkı Süleymāndan degüldür belki Süleymān yaratıcı Tanrıdandır ser ki 5. dârdür kirdgār¹⁴ ve tok dür başdur hıdmet-i maḥlūk her kim ki Hüdāya i'timād vardır ırak olur 6. hıdmedinden hikāyet bir 'ārif yazıda sakın olurdı oña didiler niçün 7. şenlikde ve şehirde olmazsın ol 'ārif didi ki şehirlerde rızq yiyici nice kimse vardır didiler çokdur 8. hisāba gelmez ol 'ārif eyitdi kaçan şehire varsam Hâk Te'ālāyı ol çokluk halk arasında unudup rızkımu 9. keser mi yok kesmez 'arif didi ki çünki ol hisabsız halk arasında rızkımu kesmez ne fikr idersiz 10. yalnız bu yazıda benüm rızkıımı keser mi nakldür ki Ebu İshak eyitdi sufi eyitdi Bayezid bir imāmuñ ardında namāz kıldı 11. namāzdan fārig olıcak imām eyitdi ya Beyāzid yiyecegüñ kandandır Beyāzid eyitdi şabr

¹⁴ Tanrımdan sor ki

eyle namāzı 12. i'ade eyleyin ardından kılduğı namāzı i'āde eyledi ol imām eyitdi namāzı niçün i'ade eyledüñ Beyāzid anda eyitdi anuñ-çün kim sen benüm rızkıımı bilmedüñ bilmez misiñ rızq verici Allāhdur kâfirlere 14. rızq mü'minlere virmez mi beyt ey kerim Allāh gayb hazīneñden girü dursa vazīfe 15. hıvār kıldığıñ dōstları kanda eylesin mahrūm sen ki düşmānlara nazār kılduñ 16. İbrāhim Edhem eyitdi ruhbānlardan bir rāhibe itdüm ki yiyeceğüñ kandardur ol rāhib halkdan 17. 'uzlet eylemişdi baña cevab viridi kim bunuñ

11a 'ilmi benüm katumda degüldür lākin 1. neden ta'amlandurdi hikayet Zin-nun Mısri itdi deñiz geçdüm Cezire'ye vardum 2. bir magarada bir yigit gördüm ki bu ne 'ibadet eyler anı İslama da'vet eyledüm Allah Te'ala sa'adet ruz kıldı 3. sözümi kabul eyledi İslama geldi bes gemide olan halka geldüm dört yüz akça cem' eyledüm ve ol yigide 4. getürdüm didüm ki Hüdaya 'ibadete meşgul ol bu akça ilen fa'idelen bir zaman farig ol didüm ol yigit baña 5. bakdı ve geldi didi ki buta tabarken Hak Te'ala baña rızkıımı viridi ve şimdi kendüye secde kılmak ruz kıldı rızkımu neden 6. men' eyler mi sanduñ didi ol akçayı benden kabul eylemedi ve nakldür ki ve dahi İbrahim Edhemüñ Horasan'da 7. bir akrabası vefat eyledi ve çok mal terk eyledi İbrahim Edhem işitdi bir yoldaş olup ol malı zabt 8. itmege gitdiler bes bir dere kenarına gelüp anda abdest almaga diledüler bir yengeç agzına ta'am almış 9. bir 'ama kuşa getirür ol kuş yengeç geldügin tuyar agzını açar yengeç ol ta'amı kuşun agzına 10. bıragur İbrahim Edhem yoldaşına didi bir gözsüz kuşun ta'amına bir yengeç musahhar eyleyüp rızkın irüşdüren 11. ne fikr eylersin Horasan'a varmaz sözün rızkımuz mani' eyler mi

bes andan girü didi ve daḥî bilmek gerekdür 12. er-raḥmān daḥî er-rāḥim rahmet lafzından müştākdur mübalaga içündür Zāḥḥek eydür Allāh Te'ālā rahmāndür 13. gök ehline rahimdür yir ehline Mücāhid eyitdi rahmāndur dünyada rahimdür ahiretde sādık eyitdi 14. rahmāndur mü'mine ve kāfire dünyada rızkın virmekle ve rahimdür mü'minlere ahiretde ma'rifet eylemekle 15. İbnu Mālik eyitdi rahmāndür isterlerse virür rahimdür istemezlerse ḡaḏab eyler Mükrim e yitdi rahmāndür 16. rahmāndür ve daḥî rahimdür kullarına o dünyada bir rahmetle ve ahiretde yüz rahmetle Peygamber A.S. eyitdi 17. Ḥaḡ Te'ālānuñ yüz rahmeti vardur birin

11b ḡalk arasında kısmet eylemişür ins ve cin ve ḡayvanāt 1. anuñla birbirine şefkat eylerler ta'āmdan tokızın āḡirete kōmişdur ki anuñla kullarına rahmet eyleye ba'zı 2. müfessirler eyitdiler velesevfe yu'tike rabbüke feterzā¹⁵ āyeti nazil oldu ve Ḥaḡ Te'ālā Peygamber A.S. ümmeti 3. ḡaḡkında raḡi idecegin va'de eyledi Peygamber 'Aleyhisselām eyitdi ben raḡi olmazın ümmetümden bir kişi ehennemde ola 4. ve daḡi Peygamber A.S. eyitdi ya Rabbi ümmetimüñ hisāblarıñ baña işmarla anlarıñ yaramaz 'amellerin benden gayri 5. kimesne muḡḡali' olmasun bes Ḥaḡ Te'ālā aña vaḡy eyledi ki ümmetüñ benüm kullarumdan ve benüm onlara rahmetüm ziyādedür 6. senden onlarıñ hisābların benden gayrı işmarlamazın ta kim 'ayıblarına sen ve gayrı muḡḡali' olmaya naḡldür ki 7. İbrāḡim Edhem eyitdi bir gice Ka'beyi şerifde تنها kaldum ve didüm ya Rabbi beni sakla ta kim saña ebedi 8. 'asi olmayam gaybdan bir āvāz irişdi ki ya İbrāḡim benden ḡünāhdan

¹⁵ Duha suresi ayet 15

ma'şūm olmagı istersin 9. ve mü'min kullarumdan her kiři anı ister eger ki cümleñüzi günāhdan şaklayam kim ne fażl eyleyen ve kimi yarlıgayam 10. ve raḥmet kılam ḥaberde gelmişdür ki Ḥaḳ Te'ālā eydür ba'zı kul olur ki benden yüz döndürürler ta şöyle ki 11. hiç beni bilmemişdür kaçan kim kubbeye yüzün döndüre ve tevbe eyleye aña raḥmet kapusın açarum 12. ta şöyle ki keennehu¹⁶ hiç benden yüzün döndürmemişdür eger ol beni dilemezse ben anı severem 13. ya'ni rāzī olırın ve aña layıķ olan budur ki beni birleye ve baña yaķın ola şek eylesün 14. ve eger emrümü tutmadıysa tevbe eylesün ki anı yarlıgarın ve günahdan geçürürin ve hiç kayırmazın 15. aña raḥmet eylerin Veheb eyitdi Tivrāt içinde Ḥaḳ Te'ālā didi ki ben raḥm idicilerün raḥmet 16. iderin ki rażi degülüm bir kiři günah ile dünyadan 'āsi gide lākin dilerin ki 17. kullarum ölmezden evvel tevbe eyleye zīrā ki

12a cennetüm onlaruñdur raḥmetüm vāsi'dür ve raḥmetüm 1. eli açıķdur ekrem ilā keremin benüm Yaḥya İbnu Nevfel eyitdi Ḥaḳ Te'ālā raḥimdür gayet raḥmetindendür ki mü'minlerün 2. günahuña rażi olmadı ḥatta kulın günāhını örter ve tevbe emr eyler yarlıgıya andan soñra yarlıgamak ile 3. koydı günāhların şevāba tebdīl eyledi ve el-ḥamdülillahi 'ala zıkr naķldür ki Ḥaḳ Te'ālā Mūsā Peygambere eyitdi ya Mūsā 4. ben ümmeti mükerrem eyledüm hiç kimesneyi onlar gibi mükerrem kılmadum kaçan ol isimler benden ḥācet 5. dileseler kabul eylerin Mūsā eyitdi Ya rabbi üç kankı isimdür bismillahirraḥmānirraḥīmdür ki 6. üç isümdür Mūsā

¹⁶ sanki

Peygamber katında bir ā'mā vardı çün bu sözleri işitdi eyitdi ya Rabbi bu isimler 7. haqqı-y-çün benüm gözlerümi bağışla Hakk Te'ālā derhāl ol gözsüze göz virdi nakldür ki Peygamber A.S. eydür 8. mi'rāc gicesi bir kabır gördüm nūrdan ve ol kubbeden dört ırmağ akar bismillāhuñ be'si gözinden 9. akardı ve biri bismillahuñ h'si gözinden akardı ve biri errahmānuñ mimi gözinden süd akardı errāhimüñ 10. mimi gözinden bal akardı Hakk Te'ālā eyitdi Ya Muhammed senüñ ümmetlerüñden her kim bu isimler ile beni zikr eylese 11. gönül ile bismillahirrahmānirrahīm dise 'izzetüm hakkıyçün kıyamet güninde bu dört ırmağdan aña içürem ve bir kişi ābdest alduğdan soñra lailaheillellah dise aña cennetde ol bu dünyaca yir virem 13. Peygamber A.S. eyitdi Hakk Celle ve 'ala 'adn cennetinde bi tag yaratmışdur gayet laṭifdür ve ol taguñ 14. adı Cebel-i Mışrdur ya'ni şāzluk tagı dimek olur her kim aña ayak basa şazluk tāhtında oturur 15. ve dikili şāzlugı görür ve ol tagda bir şehr vardur gayet gökçek 16. ve ol şehre rahmet şehri dirler her kim aña irişe ve rahmete ulaşur ve ol şehirde bir köşk vardır 17. aña kaşru's-selām dirler her kim ol köşke vara selāmet güneşi aña togar ve

12b esenlik ve kerāmet 1. menziline ine ve köşkde bir ev vardur Hz.Hakk aña beytü'l-celāl diyü ad komışdur ince yakutdan 2. yüz biñ kapu komışdur ve bir kapudan bir kapuya biş yüz yıllık yoldır ve ol kapuları berkitmişdür ve ol 3. kapularuñ miftāhı bismillāhirrahmanirrahīmdür çün bir mü'min sıdık u ihlāşla bismillāhirrahmānirrahīm 4. ol evüñ kapuları açılır ve Hāzret-i Hakkdan nidā gelür ki bu evüñ pādişāhlugını ve bu şehrüñ

velâyetini 5. saña ismarladuk ve ebedi 'izzet ve sermedi sa'âdet senün rüzgârũn 'alâmeti kıldı ilâhi senün yaldurıcı 6. nuruñ ve 'aşkuñ haqqı-y-çün deñli bu isimler sırrından âgâh eyleye ve cemi' ümmet-i Muhammedi bu isimler berekâtından 7. eylemeye beyt ey 'ayb bu şehrdür ve beşer veya 'özr bu şehir diler ya'ni iy her fakirun 8. 'aybın örtici dañ her dertlerũn 'özrin dinleyici ilâhi muntazır mest ide ism ve beşer diler beşer 9. ta âvâzına ki ahır-zîden mübtelâ-i beşer ilâhi bu göñli yoludur ve beşer muntazırdur âvâzuñla yarlıgaram 10. gam çekme sûre-i fâtiha el-hikâyet bu sure Mekke'de indi esahh kıldan eyitdi 11 bi'l-ittifâk yirmi dokuz kelimedür ve yüz yirmi harfdür küfiyyun mezhebinde şivâ 12. bismillâhırrahmânırrahîm fâtihadandür dirler ve buñun tafsîli sûrenũn âhirinde zıkr olunur 13. inşa'allâhu Te'âlâ Peygamber A.S. eyitdi Haq Te'âlâ bir kavm üzerine 'azab vâcib ve lâzım 14. kılmış iken ol kavmũn uşaklarından birisi mektûbunda elhamdülillahi rabbi'l-âlemin okıyıcak Haq Te'âlâ sebep 15. kırkıyl 'azâb kaldırur ve anlardan râzi olur ve dañ resul Hazret-i 'Aleyhisselâm Enes İbnu Ka'b eyitdi saña 16. bir sureyi haber vereyim mi anuñ misli Tevratda ve İncilde ve Furkan'da yokdur Allah Te'âlâ eyitdi beli haber vir ya resulullah 17 didi Resul Aleyhisselâm eyitdi ol sure fâtihatü'l-kitâb her derde şifâdur şem'-i mesâni ve furkân-ı 'âzimdür ki

13a 1. baña virildi ve dahi resul A.S. eyitdi fâtihatü'l-kitâb her derde şifâdur anuñ-çün bu sûreye sûretü's-şifâ dirler 2. elhamdülillah ya'ni Haq Te'âlâ müstehakdur hamde rahmde el-hamdülillah diñ demek olur kul üzerine vâcibdür ki hamd ile rasulullah A.S. 3. eyitdi elhamdülillah şükrũn başıdur

Allāh Te'ālāya ḥamd itmeyen şükr itmiş olmadı ve zem ḥamduñ naḳzıdur ve küfrüñ 4. şükr naḳzıdur zira ḥamd gökçeyle vasf eylemekdür ve zem ḳabih ile vasf eylemekdür şükr 5. ni'meti izhār eylemekdür ve küfr ni'meti örtmekdür ve ḥaḳıḳatde deñli ḥamd idicilerüñ ḥamdi Allāh Te'ālāya Ḥazretinedür 6. zīrā kim hiçbir ḥaber ve himmet yokdur illā kim anı Ḥaḳ Te'ālā virür vāsıtā ile yahud vāsıtāsuz nitekim buyurur 7. ve mābiküm min ni'meti feminellāhi Resulullāh¹⁷ buyurdu zikrūñ efdāli lā ilāhe illellāhdur ve du'ānuñ efdāli 8. elḥamdülillāhdur zīrā kim elḥāmdülillāh demek du'a idüp Ḥaḳ Te'ālādan ziyāde istemekdür nitekim buyurdu le in 9. şekertüm le ezidenneküm¹⁸ her kim şükr eylese ni'met ziyādelügi aña irişe iy ḳarındaş sen dahi şükr yolını 10. tut ve şükr ḫarīkine sülük eyle ve ihlās ile Ḥaḳ Te'ālā Ḥazretine muvafaḳat idüp elḥamdülillāh demekle 11. ḳullarına iḥsān eyleyen oldur bes cemi' ḥamd ḥaḳıḳatde añnadur gayrıya degüldür resulullāh A.S. 12. buyurur her kimde dört ḥaslet cem' olsa dünyada ve āḫiretde ḥayrānı aña irişür dünyada ve ahiretde 13. aña cem' olur didiler ki ol dört ḥaslet nedür resulullah eyitdi şükr idici ḳalbdür kim şükr ile 14. bezenmiş ola ve zikr edici dildür kim Allāh Te'ālānuñ zikri ile dürinmiş ola sabr idici tendür ki 15. şabr ile ārām itmiş ola dördünci şāliha 'avratdır ki dünyada erine muvāfık er ola ve her kimde bu dört 16. ḥaşlet ola deñli baylaruñ başıdur egerçi ki dünya metā'ında barçası dahi yogısa zīrā 17. baylık māl ve ḳumaş çoklugıyla degüldür

¹⁷ Nahl suresi ayet 53.

¹⁸ İbrahim suresi ayet 7

13b gına kırup ganilügidür 1. beyt kim zer ü sîm be anbârdâri tû vanki nist ki dil bigubârdâri ya'ni baylık ol degüldür ki altun ile gümüş anbarıla tutasın baylık oldur ki göñlüni pak tutasın bezirgân enist bezirgân ol 4. ol degüldür altûn ve gümüş anuñ sermâyesi ola bezirgân oldur anuñ sermâyesi zıkrullâh nitekim 5. buyurur fe'z-ķurûni ezķurikum velein şekertüm lâ yezidenneküm hadişde gelmişdür ki ķayyidü ni'metullah bi's-şükr 6. ya'ni Allâhu Te'âlânuñ ni'metine şükr itmek ile baglañ dimekdür beyt şükr-i ni'met ni'met-i efzun-kend 7. ni'mete şükr itmek ni'metin arturur küfrân-ı ni'met olmak elüñden taşra çıkarur iy ķarındaş bu gün ki söylemeklige 8. ķudretüñ vardur ni'met şükri kııl deñli tenüñ ve "azâlaruñ ile şükr haķķını öde ve 'acz u taķsirüñni bil 9. şöyle ki kendü 'acz ve ķuşûruñu bilesin şükr haķķını ödemiş olursın naķldür ki Mûsâ A.S. Hâzret-i Hâķ ile 10. münâcâtda Hz. Ādem A.S. ģalinden ģordı ki yarab Ādemi ķudret elüñ ile yaratdun ve topraga 11. anuñ vâsıtasıyla ruh-ı pāk bağışladuñ ve anı cennete irüşdürdüñ ve feriştelere aña secde itdürdüñ 12. bes Ādem za'if bu kerâmatuñ şükrince kıldı Hâķ Te'âlâdan ģitâb geldi ki ya Mûsâ Ādemüñ şükr kıılması 13. bu oldı ki kendüni bildi ki bir avuç topraķdandır ziyâde degüldür baki bizim keremümüzdür ve luţfumuzdur 14. bes çünkü kusurını bildi ve 'acziñi bildi şükr haķķını ödemiş oldu iy ķarındaş muttaşıl Hâķ Te'âlânuñ 15. ni'meti irişür her kim atasın senüñ ģatan sebebiyle men' eylemez ve seni cefân sebebiyle terk eyleyen 16. ģufrânı senüñ küfranuñ sebebiyle kesmez naķldür ki Hak Te'âlâ eydür iy Ādem oģli yitmiş yıl 17. 'ömr virdüm ve sen her gün baña ihtiyâcuñ var iken ģünâh işlersin eger ni'met

14a bulmayasın ben gönderürin 1. benüm lutfum hazinesine ne noķşan olur eger sen da'ima günah işleyesin benüm ihtiyaçsuz olduğum ne ziyān olur 2. yitmiş yıldan soñra bir kere eger estagfurullah diyessin deñli ni'metlerüñ şükrini senden kalduram Peygamber A.S. eydür kaçan bir gişi hasta 3. olsa Hıķ Te'ālā aña iki ferişte gönderür ber gişi anı sora gelse nicesin didügi vakti ol hasta elhamdülillah dise ol feriştelere 4. varur Hıķ Te'ālā Hıķretine eydürler ya rabbi ol kuluñ saña hamd ider Hıķ Te'ālā eydür ol kuluma eyduñ ölürse uçmaga korın 5. ve eger dirülürse etinden yig et ve kanından yig kan virürin ve cemi' günāhlerin bağışların ve yarlıgarın 6. ve kaçan bir kişinüñ oğlı fevt olsa Hıķ Te'ālā eydür ya feriştelere ol kulumuñ oğlı ruhın kabz ile gözi ve gönli 7. yimişini alduñuz mı feriştelere eydürler alduķ yarab Hıķ Te'ālā eydür ya feriştelere ol kulum ne didi feriştelere eydürler 8. ol muşibete sabr idüb elhamdülillah didi Hıķ Te'ālā eydür ya feriştelere ol kulum içün uçmaķda bir ev yapuñ adını 9. hamd evi koñ diye hikāyet eyler ki kaçan Nuh Peygamber gemisi tufandan necāt kenarına irişdi 10. Hıķret-i Hıķdan hitāb geldi ki ya Nuh hāliķuñ ni'meti kudreti bil ve bizi zıkr eyle bes Nuh A.S. eyitdi 11. elhamdülillahillezi neccāna mi'et kavmi zālimin¹⁹ ve daķı İbrāhim Peygamber birliği halinde İsmā'il ve İşhak gibi 12. iki güzide oğıl bağışladı Hıķ Te'ālāya şükr eyledi eyitdi elhamdülillahillezi ve hebli 'ale'l-kiberi İsmā'ile ve İşhaka 13. ve daķı ve Davud A.S. kendüler haķķında hisabsuz ni'metler ve hadsiz kerāmetler müşāhade

¹⁹ Dua: Zalim kavimden bizi kurtaran Allah'a hamd olsun.

eyledüler rahman 14. Tañrınıñ ħamdine dillerin müzeyyen eylediler eyitdiler elĥamdülillahillezi fezzâlenâ âle'l-kesir min 'ibadini'l-mü'miniñ²⁰ 15 ve dâĥî çün Ĥaĥ Te'âlâ aña şükrinüñ fażlı eserleri bizüm peygamberlerimiz Muhammed Mustafâ A.S. hakkında mütevâtir 16. oldı Ĥaĥ Celle ve 'âlâ aña şükr kılmak emr eyledi nitekim buyurur kul elĥamdülillâh ve selâm 'âlâ 'ibâdellezîne istefâ 17. bu peygamberler ĥâli oldı mü'minler dahi çün cennete gireler ve gökçek makamlara ve

14b darü's-selamı göreler 1. altı yirde Ĥaĥ Te'alanuñ şükrin kılalar evvel ol yirdeki mü'minler mücrimlerden ayrıla ventâzülyevme eyühelmücrimün 2. ĥitâbı irişe ol ĥaldre cennet ehlinüñ sözleri bu ola ki eyideler elĥamdülillâhillezi neccâna mine'l-ķavmi'z-zâlimin²¹ 3. ikinci çün şıratdan geçeli cehennem ardlarında kala Ĥaĥ Te'âlâ Ĥazretine ĥamd ü senâ eylerler ve eydürler ki elĥamdülillezi 4. ezhabu ani'l-mücrimîn üçüncü çün rizvân çeşseniden gusl eyleyeler ve gözleri cennetüñ derecelerine 5. düşe Ĥaĥ celle ve 'âlâ Ĥazretine senâ eyleyeler ki elĥamdülillahillezi hüdâna ve makana'n-nehtâli levlâ en hüdânâ'llah 6. dördüncü kaçan ol Şazlık sarayına ve ol ĥuzur maķamına gireler köşkler ve ĥurileri müşâhede 7. ideler şükr idüp diyeler ki elĥamdülillezi şaddakna va'de beşinci çün cennet menziline konulur ve kendülerin 8. maķamların ve derecelerinin bileler ve añlayalar şükr dilin açalar ve eydeler ki elĥamdülillezi eķallenâ dârü'l-maķâme 9. min fażle altıncı çün cennet ta'âmından ve

²⁰ Pek çok mümin kullarına karşın bizi üstün kılan Allah'a hamd olsun.

²¹ Yasin suresi ayet 59.

şarābından fāriḡ olalar şevk yüzinden feryād ideler ki 10. elḡamdüllāhi rabbi'l-ālemin ya'ni ḡamd ve senā Alla'adur ki 'alemlerüñ rabbisidür rabbi māliki ma'nasınadur bes Ḥaḡ Te'ālā 11. 'alemlerüñ mālکیدür mālīk olduğunı şaḡlar dāḡı 'alemleri terbiye edicidür her nesneyi kemāline irüşdürür 12. Mücāhid vaḡtada eyitdi 'ālem her yaradılmışuñ adıdır Allāhu Te'ālādan ḡayriye 'ālem dirler zira kim cevāhirden 13. a'rāzdan olan mümkünātdur müessir-i muḡtācdur bes her nesne ki vācibü'l-vücūd-ı sāni'üñ vücūduna 14. delālet eyleye ve anuñ ile ḡālik biline anuñ herbirine 'ālem dirler ve cümlesine dahi 'ālem dirler ve ferād 15. Ebu 'Ubeyde eyitdi 'ālem ismi ecnāsıdır 'ılm sahibi olandan bes ol ecnāsdan her birine 16. cinsine 'ālem dirler cümlesine dāḡı 'ālem dirler ammā efradına denilmez nitekim 'ālem olanuñ ve 'ālem 17. ve 'ālemü'l-cinn dirler ve 'ālem-i ziyd dinilmez ve Hüseyin bin el-
15a Fazl eyitdi 'ālemden murad insandur 1. insanuñ her birine 'ālem dirler zira kim ḡiḡi mevcūd itdi 'ālem ḡirāda olandan bir nesne yokdur illā ki anuñ 2. mişāli insanda vardur ḡalellāhu Te'ālā senuriḡim āyātüna fi'l-āfāki ve fi-enfüsihim²² ya'ni 3. 'ālemde 'ālemde bir nesne yokdur kim illā ol delildür Ḥaḡ Te'ālānuñ vücūduna ve ḡudretine ya 'ibaret yüzinden eḡerḡi anuñ 4. etrāfına ḡolanmak size meşāḡḡat olursa 'itibār naḡarıyla kendü nefislerüñüze naḡar ḡıluñ ta bilesün ki 5. anlaruñ sāni'i vardur zīrā kim men'āfe nefsehu feḡad 'arefe rabbehu²³ ya'ni her kim nefsinı bildi ḡaḡıḡat ol 6. rabbisin

²² Fussilet suresi ayet 53.

²³ Nefsinı bilen Rabbini bilir.

bildi nitekim buyurur ve men yergabu 'an milleti ibrahime illā men sefihe nefsehu²⁴ ya'ni tevhidten 7. döndürmez illā şol kim nefsin bildi bes her kim nefsinin hadis idügin bildi rabbisini kadim idügin bildi 8. ve dāhī fakirlik ve ganilik ve kuvvet ve fenā ve beka yine ancılayındur ve dāhī nefsinde olanı bileler ve marazlar Hak Te'ālānuñ 9. vücuduna delildür ba'zılar eyitdi insanuñ nefsinde olan delil oldur ki bir yirden yer içer iki 10. yirden çıkar ve dürlü yerlerden çıkar Muhammed İbnu Ka'b eyitdi cihānda olan delillerden altūn 11. ve akçadur ki pādişāhuñ adına sikke urulmuştur ve insanuñ nefsinde olan i'tibar eylemekdür kim ol 12. sikke şāhibi pādişāh baki kılmadı ancılayın sen dahi bāki degülsin nitekim dünya dahi baki degüldür bes 13. haqqa rucū' eyle ve tevbe kıl İbnu Müseyyeb eyitdi fi'l-āfāk ya'ni otlar bitürmekle yiri diri kılar 14. ve fi-enfüsihim ya'ni nefislerini diri kılar uykudan uyanmaga ba'zılar eyitdi fi'l-āfāk ya'ni gece gündüz 15. gündüzi geceye döndürür ve fi-enfüsihim ya'ni 'izzet ve zillete ve zilleti 'izzete döndürür ve ba'zılar eyitdi fi'afāk 16. ya'ni velāyet adlanadur ki Haq Te'ālā bir ferişte yaratmışdur biliñüz od ve yarısı qar ve odla qar 17. imtizāc eylemişdür od qarı örtmez ve qar ve odı söndürmez fi-enfüsihim ya'ni

15b insanda 1. olan su ve odı ve toprak ve yel bu dört nesnenüñ istikāmeti ve i'tidalidür ve'l-ḥasıl 2. 'alem gibiden olanuñ mişāli insanda bulduğıçün Hüseyin bin El-Fazl 'alemden murād 3. insandur didi imdi bunuñ üzerinde ihtilāf eyledüler ba'zılar eyitdi Haq Te'ālānuñ biñ 'ālemi vardur altı yüzi

²⁴ Bakara suresi ayet 130

denizde dört yüzi karadadır şenlik şahrada bir çadır gibidür
5. gayrısı harābdur ba'zılar eyitdi Hāḡ Te'ālānuñ on sekiz biñ
'ālemi vardır bu dünya maşrıḡdan 6. magribe ol 'ālemlerden
bir 'ālemdür ba'zılar eydür Hak Te'ālānuñ seksen biñ 'ālemi
vardur kırḡ biñi 7. karada kırḡ biñi denizedür ba'zılar eydür
Hak Te'ālānuñ yüz biñ 'ālemi vardır nitekim rivāyet kılandı 8.
Hak Te'ālā yüz biñ kandil yürütdi ve 'arşa aşdı ve göklere dāḡı
yirler içinde olanlar ḡatta 9. cennet ve cehennem bir kandil
içindedür vesa'ir kandillerde ne olduğın kimse bilmez
Allāh'dan gayrı ḡabarda 10. gelmişdür ki 'arş Allah Te'ālā
maḡlukātından bir maḡlukatdur Hāḡ Te'ālānuñ Hırḡail adlu 11
bir ferişte vardır on sekiz biñ kanadı vardır her kanaduñ
arası beş yüz yıllık yoldur 12. bes ol ferişte Hāḡ Te'ālādan
diledi ki 'arş-ı 'aẓīm müşāhede eyleye Hāḡ ol ferişteye 13. on
sekiz biñ kanad dāḡı virdi otuz altı biñ kanadı oldu andan
soñra yigirmi biñ yıl miḡdārı 14. uçdı her uçduḡda biñ yıllık
yolu geçerdı ve 'arşuñ bir ayagından bir ayagına irüşmedi 15.
Hāḡ Te'ālā ol ferişteye vahy eyledi ki ey ferişte benüm 'arşum
mutala'a kılmadun senüñ kudretin yokdur 16. girü mekānına
dön ol ferişte 'aciz olup girü döndi ve dahi kimse bilmez Hāḡ
Te'ālādan gayrı nitekim buyurur ve māya'lemū cünūde rabbik
16a illāhuve²⁵ 1. Peygamber A.S. buyurdı Hak Te'ālā bir ak yir
yaratdı üç bu dünya yiri kadar şöyle ki güneş ol yirüñ evvelinden
2. aḡırına üç günde bir seyr ider ve ol Hāḡ Te'ālānuñ maḡlukatıyla
doludur ve anlar bir göz açup yumunca 3. Hāḡ Te'ālāya 'asi
olmazlar didiler ki ya Resūlullah anlar ādem oğlanlarından mıdur

²⁵ Müddesir suresi ayet 31

Resul A.S. didi ki anlar 4. Ādem yaradılduğın bilmezler eyitdiler anlara İblīs irişür mi eyitdi anlar bilmezler ki Haq Te'ālā İblisi yaratmışdır andan soñra 5. Resul bu ayeti okıdı ve yehlukū mālā tā'lemūne²⁶ Haq Te'ālā insanı yaratmışdır ki siz bilmezsiz dāhī bilmek 6. gerekdür ki Haq Te'ālānuñ ni'meti dürlü dürlüdür ve insan didükleri tendür ve gōñüldür ve dildür tenüñ 7. ni'meti 'ağıldur ve diliñ ni'meti söylemekle ağızdan revām olmağdur 8. öyle olsa her birinüñ bir şükr ve hamd ü senā ile olur zīrā kim ni'metleri söylemek 'aklı isti'mal eylemekdür ve dahi Haq Te'ālānuñ şun'i birle şāni'a istidlāl idüp 10. hālikı mevcūd bilmekdür bu zıkr olunan üç nesne gerekdür ki şükr itmiş olasın ve dahi bilmek gerekdür ki hamd 11. eylemek iki veche üzeredür biri ni'metüñ didārına hamd eylemekdür biri ni'met viricinin didārına 12. hamd eylemekür ol hamd ki ni'metiñ didārına ol ni'meti şarf itmekdür Haq Te'ālānuñ tā'tine ve rizāsı 13. olduğu yire ve anuñ şükrine bel bağlayup tūrmakdur ta ki bugün ni'meti artura ve yarın cennete irüşdüre 14. Resül S.A.V. eyitdi evvel cennete çağrılan şazlıkda ve gamda Allāh u Te'ālāya şükr kılmalarıdır ammā şol kimesne ki 15. anuñ hamd ni'met viricinüñ didārına ola ol hālis dil ile eydür beyt be didār-ı cihān āmedeyim ki mā-be-didār-ı cemāl-i rāh-i yār āmedim ya'ni ey mā'bud bu cihān didārına gelmemişüz kim 17. biz yariñ yanagı cemāline gelmişüz eydürler ki bu şarāb ol **16b** kişinüñ naşibidür ki anuñ gözi ayat-ı kübrayı 1. müşāhede eyledi ki māzaga elbaşara ve mātaga anuñ şanına inmişdür beyt 2. iy dōst likā-i aver-zedest ezhōd birün ey çünān ki marāz berest ya'ni iy dost 3. eger senüñ aña uşmaga arzuñ vardur kendüñden taşra çık

²⁶ Nahl suresi ayet 8

yılan derisinden çıkar gibi 4. 'arif oldur ki dili rabbisiyle münacatda ola kalble kapusına mülâzım ola ten-ile hizmetinde ola 5. Mu'az İbnu Bahi eyitdi Hâk Te'âlânuñ kulları üzerinde hakkı çokdur kadri sağışa gelmez nitekim buyurdu 6. veinte'addü ni'metellâhi lâ tuhassihâ²⁷ lâkin Hâk Te'âlânuñ kulları üzerinde ni'metlerinüñ 7. ulusu anı zikr eylemekdür kanķı vakıtde dilerlerse ve daħı gözin zikri Allahu Te'âlâ korķusından aglamakdur 8. ve harâmdan yummakdur ve başuñ zikri Allah Te'âlâ Hâzretne secde kılmakdur ve Allah Te'âlâdan gayriya secde 9. eylemekden şakınmakdur ve kulagiñ zikri Allah Te'âlâ kelâmın eşitmekdür ve bātıl virmez avâzlardan saklamakdur 10. ve dilüñ zikri Allah u Te'âlâ kelâmına meşgul olmakdur ve bātıl sözlerden anı ħıfz eylemekdür 11. ve elüñ zikri kâdir olduğundan i'ta eylemekdür ve ayagiñ zikri Allah Te'âlâ rızası olduğu yire gitmekdür 12. ve cemi' bedenüñ zikri sabahdan aħşama kadar namâz kılmakdur rivâyetdür ki Hâk Te'âlâ 'azalar ki 13. cennet yaratdum illâ başı ve dili ve kalbi çift yaratdum zîrâ kim kalb ma'rifet yeridür ve dil tevhid yiridür 14. ve baş ile secde kılinur kullühü keennehü eydür bir kalb ile bir Tañrıya zikr eyle ve bir baş ile bir Tañrıya secde kıl 15. ve bir dil ile bir Tañrıya zikr eyle ve dahi şükr kılup kalb ile ve dil ile vesair e'zâlarla olur Cüneyd eyitdi 16. şükr ni'metini isti'mal eylemekdür müstâ'milüñ ta'atine Fazl eyitdi Hâk Te'âlânuñ ni'metine şükr itmek ol 17. ni'metden soñra 'asi olmamakdur anuñçün Hâk Te'âlânuñ ve kalilün min 'ibâdiye's-şükr diye buyurdu

17a 1. bes bu vechile şükr idici erdür ve eydürler ki şâkir oldur ki varür şükr eyleye şükr oldur ki 'özrle men' 2. eyledügi şükr

²⁷ Necm suresi ayet 17

eyleye dil ile söylemek ve sâir a'zâlar ile 'amel eylemekdür kalb ile şükri fikre ve zikre ve ma'rifete 3. isti'mâl eylemekdür ve dâhî dilüñ şükri Allâh Te'âlâ zikrinde nâmdinde isti'mâl eylemekdür ve andan şükürsüz şükri 4. izhâr eylemekdür ve sâir a'zâlaruñ şükri bu kim göre Allah Te'âlânuñ rızası olduğına isti'mâl idüp 5. günâhından sakınmağdur iy karındaş eger Hâk Te'âlâ eger Hâk Te'âlâ²⁸ kullarına icâbet için kendüsi elhâmdülillah 6. dimeseydi kimüñ zühresi çâre olurdu ki elhâmdülillah diyeydi beyt kul oldur ki bile eksüğini yirine 7. getüre yoğsa hüdâvende yarar kulluğı kankı kul ola yirüne getüre Şakîk bin İbrâhim eyitdi hamdın 8. şartı üçdür biri kaçan kim Hâk Te'âlâ saña bir nesne virse ve elüñe girse anı kim virdügin bilesin bir dâhî virdügi 9. nesneden râzi olasın biri dâhî mâdem ki anuñ kuvveti bedenüñdür aña 'asi olmayasın Sehl İbnu 'Abdullâh 10. eyitdi şükürüñ ednâsı Hâk Te'âlâ Hâzretine 'asi olmayasın saña en'âm etdügi nesne ile ya'ni deñli a'zâlaruñ 11. Hâk Te'âlâdan ni'metlerdür bes añlar ile 'asi olup günâh işlemeyesin rahmen ve rahim ya'ni Hâk Te'âlâ 12. rahmândur rahimdür kullarına faẓl eyler üzerine hiç nesne vâcib degül iken vücûda gelmişdür ki 13. ol server-i kâinât ve mefhâr-ı mevcûdât Ebu Hureyre R.A. Hz. Peygamber S.A.V. bir gün serverlik mesnedinde 14. oturdu Ebu Hureyre R.A. içerü girdi ve Hz. Resûle yakın oturdu Hâzret-i Risâlet 15. aña bakdı ve kalbinde olanı bildi bes eyitdi ya Eba Hureyre sen şorar mısıñ yoğsa ben seniñ 16. su'âlüñden evvel cevâb vireyin mi Ebû

²⁸ "eger Hak Te'ala" ifadesi mükerrer yazılmıştır.

Hüreyre eyitdi sen cevāb vir yā Resulullāh didi andan soñra
 17. Resūl A.S. eyitdi ya Ebu Hüreyre sen geldiñ ki Hak
 Te'alanuñ rahmeti geñezlüginden sorasın Hak buyurur benim
17b gażabım 1. hiç bir kula haqqında olmamışdur şol kula
 olduğu gibi bir günāh işler ol günāhı 2. benüm rahmetüm
 mukabelesinde olur görür ve dāhī buyurdi ki eger benüm
 işümde anuñ olaydı 3. ümid kesenlerüñ üzerine 'uķūbet ve
 'ażab gönderürdüm ve dāhī buyurdi ki eger kulun benüm 4.
 huzurumda teveccühle cevāp virem ve bu korkusı rahmetüme
 sebeb olmayaydı aña 'uķūbet eylerdüm 5. iy karındaş
 günahdan hacil olup pişman olmak gökçek anuñ fazlından
 nevmīd olmak yaramazdur 6. muhabbetüñ 'ālāmeti oldur ki
 dōstdan saña her ne gelürse göz üzerine koyup kabul idüp
 rāzi 7. olasız da'vasında sādıķ degildür şol kimse ki mevlānuñ
 darbınā rāzi olup anuñla telezzüz eyledi 8. İbrāhim Edhem
 eydür bir zamānda Şām'a irişdüm din ulularından bir
 'izzetlünüñ katına vardum gördümJenva' dürlü belāya mübtelā
 olmuş ol 'āziz eyitdi otuz yıldır bu haldeyiz bir gün baña zarar
 10. irişdi şikāyet eyledüm zīrā kim dōstuñ hükmi müşāhedesi
 şol kadar maglup eyledi ki mu'ārāza 11. itmege yoķdur imdi
 gerekdür ki kendü 'amelünden korku çeküp anuñ fazlına ümīz
 tutasın ve rahmetinden 12. nevmīz olmayasın ki iki cihānda
 senüñ dōstlugun haline anıñ rahmeti şāmildür nitekim buyurur
 13. errahmānür-rahīm dünyada rahmāndur āhıretde rahimdir
 Ebu Sā'id rivāyet ider ki Resul A.S. eyitdi 14. Beni İsrā'il
 kavminden vardı toķsan toķuz adam öldürmişdi andan soñra
 andan çıkdı 15. halka şorardı ki bu kişi toķsan toķuz adam

öldürür günden soñra tevbe eylese tevbesi kabul 16. olur mı bes bir rāhibe vardı ve eyitdi baña tevbe var mı didi rāhip eyitdi bir kadınsın ol kişi 17. ol rāhibi öldürdi ve yine sordı 18a 'ki baña tevbe var mıdır bir kişi eyitdi falān köye var ki 1. anda bir 'ālim vardır ki senüñ tevbeñ kabülüne fetvā virür ol kişi ol köye varmaga kâsd idüp 2. ittifāk yolda eceli irişüp ol köye vāşıl olmadın fevt oldu ve ölüm hālinde iken yüzini 3. ol 'ālim olan köye döndürüp canı teslim eyledi vefātından soñra rahmet feriştelere eyitdi 4. bu cānı rahmete iletürüz zīrā kim iş bu köye tevbe eylemek için tevbe eylemişdür ve 'azāb feriştelere 5. eyitdi biz bunu cehenneme iletürüz zīrā kim tevbeden evvel fevt oldu bes Hāḳ Te'ālā vahy eyledi ki 6. görün kankı köye yakındur kâsd eyledügi köye bir karış yakındur bes Hāḳ Te'ālā anı yarlıgadı imdi bir hādīs-i şerīf mü'minleri tevbeye 7. kândurmakdur ve Hāḳ Te'ālā rahmetinden ümīd kesmekden men' eyler ve ol rāhibe tevbeñ kabul olmaz 8. didügi gibi dirseñüz Kur'ān-ı 'Azīme muḫālefet itmiş olrız zīrā kim Hāḳ Te'ālā kullarınıñ tevbesin kabul eyler 9. nitekim buyurur hüve'llezi yekbelu't-tevbete'an 'ibādihi ve eger Tevbesi kabul olur dirseñüz asl şer'a 10. muhalefet itmiş olurız zīrā kim hāḳkı tevbe eyle şakıt olmaz bes anuñ tevbesi Hāḳkı sāhibine virüp helālleşmekdür 11. ammā kuluñ tevbesi kabul olur didüğimiz oldur ki Hāḳ Te'ālā tevbe ideni kâpusından raddeylemez adam öldürmekle 12. veya gayri günāh işlemekle anı redd idüp ta'ātini bātıl eylemezbelki sālīh 'amelinden bir nesnesin zāyi' eylemez 13. kendü ile Allah Te'ālā arasında olan günāhı yarlıgar ammā kendü ile üzerinde olan kul hāḳkı Allah Te'ālānuñ 14. irādesine

kalur dilerse hasmını rāzı ider ve eger dilerse hakları āli virür
 şöni cennetdür diledügi gibi yarlıgar fażlı ve luḫfuyla veyahūd
 tevbe sebebiyle beyt çün kemāli luḫfiyle lāteknetu didün 16.
 cürmüñ ne deñlü çok ise kat' itmezem recā haberde gelmişdür ki
 Hak Te'ālā kuluñ tevbesine 17. ferh olur yitügin bulan kişiden
 ve susuzlukdan kanan ve oğlandan kesilmiş 'avrat ogul
18b dogurdugından 1. şad olduklarından artuk şad olur ve dahi
 Hak Te'ālā eydür ey kulum eger senden ben bildüğini 'avrātıñ
 2. bileydi senden boşanmaq dilerdi ve eger kulluk bilse
 senden āzādlik isterdi ve anañ ve ebiñ bileydi 3. senden
 isterdi lākin ben kerim-i tekrim kaçan ya rabbi günāh itdüm
 disem kulum yarlıgadım dirüm ve kaçan tevbe 4. itdüm ya
 rabbi diseñ kulum kabul itdüm dirüm beyt 'özü Hāk gerbebātıñ
 ve zāhirdür tevbe 5. anda ahır Zāhir ve bātın Hākka 'özü kıl
 tevbe kapusın baglamışlardur ahır çevgeni 6. yād 'izzetmiş bir
 bār bir günāhan zeride tufan bar çün anuñ 'izzetini zıkr idesin
 7. her dem günāhlarıña tonat ya 'azīz 'özü var çün ziyān
 bende rāz-ı 'isyāñsen çün 'ināyet 8. bu dezīz-i dānişin günāh
 itmeden kula ziyān çün 'ināyet ola Tañrısından devr-i
 gendüm-zāde 9. nevmīdi tabevāli Ricah nevmīdi ırak ol bir
 dek ol nevmīdlik yolundan ta ki 10 çıkasın nevmīdlik
 kuyusından vefāt eylese ve halk onuñ 11. hakkında eyü kimse
 idi diseler Hāk Te'ālā ol kuluñ yaramaz idügin bilmiş iken
 eydür ki ya ferishteler kulumuñ 12. şehādetini kulum hakkında
 kabul eyledim ve anuñ ben bildüğüm günahın 'afv ve setr
 eyledüm ve bu luḫf Hāk Te'ālānuñ 13. gāyet-i kereminden ve
 kemāl-i rāhmetindendür ki halkuñ senāsı ve şehādetiyle kulu

yarlıgar imdi cehd 14. idüp dünyada eyü ad kazan ki hayr ile añılmaga sebep ola beyt eyü hayr birle yād iderler 15. yavuzlardan dahi feryād iderler hikāyet eydürler ki çün Kārūn azgunluğu ve 16. 'isyānı āşikāre eyledi ve togrı yolu terk itdi bir gün andan taşra çıktı bir hāmile 17. 'avrat gördi kendü hālinde giderdi eyitdi iy 'avrat bir fakirsın saña biñ altun

19a vireyin 1. karnında olan hamli Mūsānuñ üzerine bırak Mūsā baña zina eyledi diyü söyle ol 'avrat 2. eyitdi bu didügin benüm işüm degüldür o teklifi baña eyleme sarāyda cāriyeler çokdur birine 3. söylet benüm niçün bed-nām oldugum istersin Kārūn eyitdi ben revām görmezsin ki akçamiyle şatun 4. cāriyem Beni İsrail cemā'ati arasında rüsvā olur hikāye iy karındaş Kārūn akçasıyla 5. şatun aldugı cāriyesin cemā'at arasında rüsvāy oldugın revā görmedi elzem illa keremin 6. Tañrı Te'ālā mü'min muttaki kulların kıyamette Kārūn 7. ol 'avrata altūn ziyāde itdi 'avrat anuñ tezvīri işine düşdü andan tiz Mūsā Peygamberüñ 8. meclisine geldi ve ol 'avratı bile getürdi Mūsā A.S. minber üzerine çıktı ve şekerden lezzetlü dilin açdı 9 ve Hak Te'ālānuñ luḫfundan beyān eyledi söz kerem oldı ve va'z ateşi yüceldi yüzün Kārūn'a döndürdi 10. eyitdi ey cevheri yaramaz taş gönüllü niçün mālūñ zekātın virmezsin niçün Hak Te'ālānuñ ni'meti şükrün 11. eylemezsin Kārūn eyitdi ey Mūsā sen 'ahdiñ 'uhdesinden geldiñ bes benden 'ahde vefa eylemegi niçün 12. istersin sen gör ki kehilcilik veya yol göstericilik eylerin niyāzdur ve lāyık degüldür ki sen bize dirsın ki 13. yeyniceklik eylersin ve sen gayrı ağır yüklü eylersin andan ol 'avrata işāret eyledi ve

eyitdi ki kalk söyle 14. bu karındaki yük kimdendir ol ziyankar 'avrat kasd eyledi ki Musadandur diye söyleye fi'l-hal dili tutuldu 15. söylemeye mecâli olmadı melâmet kapısı Kârûna açıldı Mūsā A.S. nâmsuz itmek diledi kendüsi bednâm oldu 16. Mūsā A.S. bildi kim bu iş Kârûn hilesidir gazâb 'ateşi yalınlandı 'avrata didi ki ahır bir söz söyle 17. ol 'avrat işaret ile eyitdi ki bi yüküm Mūsadandır Hâzret-i Mūsā A.S.

19b ey karın içinde olan uşak 1. egerçi söylemeye dahî diliñ yokdur bunların bâtil sözlerine kulak urup hilâf-ı 'âdet 2. nutka gel cevap ver ki bu tezviri kim kurdu Hâk Te'âlâ kudretiyle ol 'avratuñ sol canibi 3. yarıldı hatta ol oğlan başın taşra çıkardı ve didi ki ben kendüm fülân adamdan hâsıl oldum 4. toprakda yatıyor ben helâlzâdeyim ammâ anam hâramzâdelik eyler Mūsā A.S. çün ol hâli müşâhede 5. eyledi ki Kârûnuñ mekrîdür yüzün dergâha tutdı ve eyitdi ki iy padişahlar padişahı bilürsin 6. ve görürsin bu kavm baña rüsvâylik eylerler sen onlara lâyıq olanı eyle fazluñ ile benüm hakkımı al fi'l-hâl 7. Cibrîl-i Emin irişdi ya Mūsā biz Nil ırmağını senüñçün kurutduk şimdi senüñ yüzüñ suyun dökmeği 8. gerekdür yiri senüñ fermanuñda kılduk işaret eyle ki bir nefesde anı yuda Mūsā A.S. çağırdı ki ya yartut 9. hemân yir deprendi hâzır olanlar kaçdılar Kârûn sandı ki cazûlukdur kendü kendüye eyvândur kaçan kasdın 10. idecek yir ayagın tutdı Kârûn yine gümân eyledi ki sihrdür bes Mūsā A.S. yine bir dâhî tut 11. didi ve'l-hâsıl yir Kârûnı bogazına dek yutdu söyle ki cümle halk 'ayan gördiler Kârûn 12. ne kadar ki Mūsā'dan meded eyledi ve yalvardı Hâzret-i Mūsā maqbûl

itmedi hatta yir anı cümle yutdı 13. Hâzret-i Hâkdan hitâb-ı 'izzet irüşdi ki ya Mūsâ katı kalbiñ vardur 'izzetüm celâlüm haqqıyçün ki bu kadar ki 14. saña inledi eger bir kere baña inleyeydi anı halâş eylerdüm iy karındaş egerñ Kārün bir kere anuñ kapusına 15. dönse halâş eylerdi bes kullar ki hergiz anuñ kapusından yüz döndürmediler eger ahir nefesde şeytân 16. vesvesesinden halâş eyleye hiç 'aceb degüldür dahi rivayetdür ki Karun yire batdıktan soñra 17. Beni İsrail kavmi didiler ki Musa Karunı anuñçün böyle eyledi ki malını

20a miras cihetinden ala zira ki 1. ve 'ammusu oğlu ebedi Musa A.S. bunu eşidicek Hakk Te'ala Hazretine münacat ve tazarru' eyledi hatta mâlı ve evi 2. ve hazinesi yire geçdi nitekim buyurur fehâsefenâ bihi ve bidarihi'l-arz iy karındaş dünya muhabbeti dünyayı 3. cem' eylemek Kārün'ı yiltedi ve mâlı çokluğu helâkine yiltedi sebep oldı haberde gelmişdür ki 4. dünyayı sevmek deñli günâhlaruñ başıdur ve cemi' fitnelerüñ sermâyesidür her kim Hâk Te'âlâ Hâzretinden 5. 'ırak olur dünya muhabbeti ile kalur dünya bir gölge gibidür eger taleb kılsañ 'ıraklaşur ve eger anı 6. terk eyleseñ saña tabi' olur ve dünya bir köprüdür an keçüp ta'mir itmemek gerekdür Peygamber A.S. eyitdi 7. dünya ile ahiret iki 'avrat gibidür eger birin rażı iderseñ birin kaçıdursın Resulullah eyitdi dünyada hiç 8. bir kimesne yokdur illâ kim ol bir konak menziledür ve elinde olan malı 'ariyetdür konak eglenmez ve 'ariyet olan 9. nesne sahibine girü virülür saña kalmar iy karındaş cehd eyle kim bu belâ köprüsini geçesin ve dünyaya 10. kendüñe karar idicek yer komayasın ve dünyaya gönül

bağlamayasun ta kim saña şeytan yol bulmaya yavuz aç arslan
 11. bir koyun severse ol kadar ziyān eylemez ki insana şeytān
 eyler ve yavuz şeytān anı eylemez ki nefis eyler bir kere
 Kārūnuñ 12. hālını fikr eyle ki nefisle şeytān anı dinden
 döndürdiler ol sebebedenki anuñ şuyı kendü bñarı başında 13.
 kara idi hük-m-i ezeli anı iktizā eyledi ve dāhī ol vaqt ki
 Peygamber A.S. Kabkūsın maqāmına irüşdi 14. ve ol maqamda
 bir şanduk gördü ki nūrdan kilidi var Resūl A.S. eyitdi
 Yarabbi uşbu şandukda ne var ola 15. bunuñ miftāhı kandadür
 Hakk Te'ālā eyitdi Ya Muhammed anuñ miftāhı sendedür eyit
 lāilāhe illallāh Muhammedürresūlullāh 16. Peygamber A.S.
 eyitdi ol şanduk içinde bir heybetlü deñiz gördüm haddi ve
 nihayeti yok bir ağaç gördüm ki 17. budaklar üzerinde bir kuş
 oturur ol kuşun tırnagında zerre kadar toz gördüm Yarabbi bu
 20b deñiz nedür 1. ve bu ağaç nedür ve bu kuş ve bu zerre toz
 nedür Hakk Te'ālā eyitdi ya Muhammed o deñiz rahmetüm
 deryāsıdır ki hiç aña gayet yokdur ve 2. nihāyet yokdur ve ol
 ağaç ki gördüñ dünyadır ve ol kuş senüñ ümmetüñdür ol toz
 ki ummetlerinüñ günāhlarıdır ki 3. işlediler imdi anlaruñ
 günāhları rahmetüm katında ol zerre toprak kim deñize düşer
 belürsiz olur ancılayındur 4. ya Muhammed ben
 erhamerrahimin Pādişāhın ve elhamdülillāh 'alā zālik kul
 māliki yevmiddin ya'ni Allāhu Te'ālānuñ cezā güninüñ 5.
 mālکیدür ve ol cezā günü kıyamet günüdür Hakk Te'ālā egerçi
 kim her günüñ mālکیدür lākin ol günde yalnız hük-m anıdır
 6. dünya hilāfınca ki dünyada pādşāhlar ve kadılar hük-m eyler
 ve kıyāmet gününde Hakk Te'ālā hākim olup anlar mahkūm

olur 7. egerçi kim Hâk Te'âlâ her günde ve her vakitte halkuñ cemi' umurlarına mâlikdür lâkin ol günde anuñ emri nâfizdür 8. gayrleruñ degül ol âmir ve gayrlar me'mûrdur bes anuñçün sevâb ve 'ıkâb mâlikidür diyü tahsis eyledi zîrâ kim ol günde 9. asla şirket kabul eylemez öyle olsa medha ve hamde müstehâk olan oldur gayri degül iy karındaş mâliki 'alâ illetlak 10. oldur her kime dilerse hayât virür ve kimi dilerse öldürür eger bir zerre 'inâyet nazarıyla nażar eylese cümle cihânı yok ider 11. ba'zısını şu'ada ve şulehâ defterine yazar ve i'nâyet-i ezeli ile kabul eyler ve arada hiç 'illet yokdur ve gâh bir tâ'ifeyi 12. eşkiyâ defterine yazar ve kabûli dergahından sürer ve arada 'illet yokdur hikâyet eylerler ki şeyh Cüneyd'in 13. bir dōstı vardı vefât eyledi Cüneyd anı yurken ol meyyit Cüneyd'ün şehâdet barmagina yapışdı Cüneyd 14. eyitdi öldükden soñra dirilmek olur mı cevâb virdi ki bilmez misin ki biz ölmeziz bil ki bir evden bir eve nakl eylerüz 15. Peygamber eyitdi Hâk Te'âlâ dōstların hergiz ölmezler helâk kañrınıñ elinde giriftâr olmazlar belki bir sarâydan 16. bir sanaya nakl eylerler haberde gelmişdür ki bir derviş dilerdi dünya kañrıyla cihânuñ hevâ vü hevesinden 17. el çekmiş ve nefsi emmâre cengine düşmiş bir gün halvetine

21a tefekkür deryâsına dalmış tedebbür dizine komuş nâgâh 1. gaybdan bir âvâz işitdi iy derviş kalk fülân harâbeye var ki dōstlarımızdan biri vefât eylese gerekdür 2. anuñ techiz ve tekfinine meşgul ol bes ol derviş turı geldüm ve yola girdüm 'acele ile gitdüm ol harâbenüñ 3. kapusına irişdüm çünkü kapudan içerü ayak basdum selâm virdüm bir kimesne

selāmumı aldı ve eyitdi ey Hakkūñ 4. gönderilmişşi şabr eyle ta kim ben ilerü varam eyle şandum ki yanında kendüye müte'allik kimesne vardur revādur 5. bes tavaḳḳuf eyledüm hīç avaz ve hīç hareket işitmedüm fikr eyledüm ki meger şeytan eyide ki beni hayrdan girü kodı 6. evvelā Allah adın dilüme getürdüm içerü girdüm ol 'aziz gördüm ki ol vahşet köşesinde mezellet topragina 7. düşmüş ve başını bir kerpiç üzerine ḳomış ve cānı cānāna teslim eylemiş tez bunuñ hizmetine turdum 8. techiz ü tekfinine meşgul oldum ve anı bir tahta üzerine ḳodum ki yuyam nagāh ol 'azīz gözlerin 9. açdı ve yüzüme bakdı güldi çün ol ḥāli müşāḥede eyledüm 'aklım benden gitdi ve tenime ditreme 10. düşdi eyitdüm ki iy şeyḫ öldükden soñra dirilmek var mıdur eyitdi ki ey Hakkūñ gönderilmişşi bilmez misiñ ki anuñ dostları ölmezler belki bir sarāydan bir sarāya naḳl eylerler imdi māluñ 'alā ill'at-ḫalāḳ oldu 12. nice dilerse eyler dünya sarāyında beyleri ve ḳadıları ḫalkūñ umuruna ḫükm eyler ve āḫiret sarāyında anları mahḳüm eyler 13. ta kim 'ālem ḫalkı bilürler kim cezā gününden ki pādişāh oldur ki māliki yevmi'd-din ol günde ḫükm anuñdur 14. kimse ol günde ḫükme mālik olmaz Allah Te'ālā'dan gayrı Ḥaḳ Te'ālā ol günün pādşāhidur ki cemi' 15. dünyada pādşāhları ma'zul olurlar eger ol ezel ve ebedi pādşāhdur ammā bugün dünya pādşāhdan 16. bir kaç gün segirtti cabbār yarın külli nefsün zāiḳatü'l-mevt²⁹ şarābın tadarlar ve pādişāh ve gedā 17. bay ve fakir ve hōca ve bende berāber olur nice pādişāhlar esir ve nice gedālar emr eylerler

²⁹ Ali İmran suresi ayet 185

21b Peygamber A.S. 1. ya'ni mülk ol bir kaḥḥar Allāhuḥdur ki neden soñra ben kaḍir pādişahın kaḇı anlar kim benden gayrıya taparlardı ve baña 2. şirk getürürlerdi hikāyet eylerler ki Bayezīd Bestāmi eyitdi yarabb kıyāmet güninde cümle halkı 3. ölüm itüsinde tutarsın ve andan eydürsin ki bugün mülk kimindür eger ben mi diri kılsañ cevāb virem didi 4. bes anıñ siretine nidā irişdi ki ey Bāyezid ehl-i inkār deñli ölmüşlerdi sen dirisin diyü hitāb senüñ 'akluñ 5. kulaguña irişdi Bāyezid eyitdi yarabbi senüñ pādişāhlugın haḇkıyçün ki hergiz mülk senüñdür dimezin bu kaḍar 6. mülk ki haḇd-i raḇamun tutar ne kaḇar mümkündür ki senüñ vaḇdetiñ nāmına eylemek ola eydürün ki mülk anuñdır ki 7. sen aña mülk virdüñ ve bilmek gerekdür ki haḇimlik Haḇ Te'ālā'dan ulu ni'metdür her kim yolın togru vara ve 'adl 8. eyleye nihāyetsiz sa'ādete irüşür ve her kim yolun togru varup haḇ üzre olmaya bir şekavete irüşür ki 9. andan öte şekāvet olmaya meger küfr billah ola el-'iyāzübillāh Peygamber A.S. eyitdi bir gün Sulḇān 'Adl itdügi 10. yitmiş yıl 'ibādetden efdāldir ve her namāz ki kılar biñ namāza beḇāberdür ve daḇī Peygamber A.S. eyitdi kıyāmet 11. ve 'azābı kaḇıraḇ olan insandur zulm idici sulfāndur ve daḇī Peygamber A.S. eyitdi kaḇan begler kaḇminüñ uluları 12. ve resülde hıyānet eyleyeler kıyāmet güninde Haḇ Te'ālānuñ 'azābın göricek 13. işlerine kaḇı bişmān olalar ve eyideler ki n'olaydı dünyada yirle gök arasında asılmış 'azāb olunur olaydıḇ 14. ta ki bu 'amelleri idüp bu gün bu 'azāba giriftār olmayayduḇ ve daḇī rivāyetdür ki bir gün 'Ömer bin Haḇḇab 15. R.A. bir cenāzeye ugradı ve bir gişi ilerü vardı namāzın

kıldı ve kaçan ol meyyiti defn eylediler 16. ol gişi ol meyyitüñ kabri üzerine elin kodı ve eyitdi ki ya rabbi eger bu ki 'azāb eyleriseñ haqqıñdur kim 17. saña 'asi olmamışdur ve eger rahmet eylerseñ rahmetüne muhtācdur ve ey meyyit
22a sa'ādet senüñdür beg degülseñ 1. eyitdi dünyada ulu ve semiz ve nazlu 'izzetde olan kimesneyi getüreler Haqq Te'ālā katında şurı 2. senüñ kadar kadri olmaya haberde gelmişdür ki kaçan ki halk helak olmagıçün Haqq Te'ālānuñ emrine 3. İsrafil sūrı cale cemi'-i ervāhı bir def'adan helak olalar illā beş kimesne kala nitekim buyurdi 4. yevme yenfehu fi's-şūri fefezi'a men fissemāvāti ve men fi'l-arzı illā menşāellāhu³⁰ ya'ni Cebra'il 5. ve Mikail ve İsrafil ve Azra'il kalalar ve dahı İblis kala bes Haqq Te'ālā eyide ki ya melekü'l-mevt halkumdan 6. kim kaldı eyide ya Rabbi sen bilürsin ki bu beş kimesne kaldı andan soñra Haqq Te'ālā emr eyleye ki Ya 'Azrā'il 7. İblisinden gayri kalanlaruñ cānın al dahı ala andan soñra eyide ki ya melekü'l-mevt 8. halkumdan kim kaldı ol dahı eyide ki ya Rabb 'Azra'il kaldı dahi İblisüñ sen Haqq Te'ālā emr ide İblisüñ 9. dahı cānın al İblis meşriqdan magribe kaça ve her kankı cānibe varsa ol yerde melekü'l-mevt hāzır 10. bula hatta kim Ādem Peygamberüñ kabri üzerine gele ol mahalde cānın ala andan soñra Hak Te'ālā eyide 11. ya Azrā'il kendü cānuñı dahi al Azrā'il Allāh emr eyledi cennet ile cehennem arasında bir yere gele ve kendü cānına 12. nidā eyleye bir kere haykıra ki eger cemi' halk diri olsa anuñ sadasından helak olalardı ve eyide ki 13. eger bileydüm cān

³⁰ Neml suresi ayet 87

virmeğün şiddeti ve acısı böyle olduğın bir kimsenün cānın almazdum Azrā'il 14 ola yirde gökde hiç bir kimesne kıalmaya illā Allāh u Te'ālā Hāzreti kıala ki ol bākidür ve mülk anuñdur 15. cümlemüz anuñ huzūruna rücū' eylesek gerekdür nitekim buyurdu küllü şey'in hülikun illā vecchēhū 16. lehū'l-mülkü ve ileyhi türce'ün³¹ andan şöıra Hākk Te'ālā eyide ki bugün mülk kimüñdür nitekim buyurdu 17. femine'l-mülkü'l-yevme hiç kimesne bulunmaya ki cevāb vire yine kendü ve 'azāmeti **22b** ile cevab virüp³² Allahu'l-vāhidü'l-ķaħħar 1. veya reis veyā kātib veya cābi veya 'ivān degül iseñ bes kaçan bu sözleri söyledi ve o gişi gözden 2. gayb oldu Hāzret-i 'Ömer eyitdi ol Hāzret-i 'Aleyhisselām eyide imdi reisü'l-ķavm olanlara 'adl gerek imiş ki 3. kıyāmet güninde necāta sebep ola ve zamānıñ pādişāhlarına ve vakt beglerine vācibdür ki 'adl ü insāf eyleye 4. ta kim ol günde anlardan memleketi ve hükümeti alalar ve dahī elmülkü yevme izinü'l-ħaķķı lirrahman³³ nidāsın uralar 5. ve ħalāş olmaga ümīd tuta ħikāyet eylerler ki çün 'Ömer bin Hattāb R.A. ħilāfetine 6. oturdu dīn yolında ol kıadar dūrişdi ki mādem ki şağ idi kıurd bir mesā'anuñ kıoyunu sürüsüne 7. kıasd eylemedi çün Hāzret-i 'Ömer vefat eyledi kıurd bir çobanuñ kıoyunu sürüsüne kıasd eyledi ol çoban 8. feryād eyledi vah 'Ömer ah 'Ömer innālillāhi ve innā ileyhi rāci'ün³⁴ ol çobana didiler ki neden bildüñ ki 9. 'Ömer vefāt itmişdür çoban eyitdi mādem ki ol şağ iydi kıoyuna kıurd kıasd eylemişdi şimdi ki kıurd 10. kıoyuna kıasd eyledi 'Ömer fenādan

³¹ Kasas suresi ayet 88

³² Zümer suresi ayet 4

³³ Furkan suresi ayet 26

³⁴ Bakara suresi ayet 156

beḳāya rıḫlet eyledüğine nişāndur hikāyet eylerler kim Levlev adlı 11. bir oğlan vardı kāfir idi çün şāki zehre bulaşmış ḫançeri emirü'l-mü'minin Hz. 'Ömer'e vurdı 12. ol yirden ağırlandı buyurdu ki 'Ali ḫāzretlerini getürüñ ol cenglerde çok yaralanmışdur 13. ola ki benim yarama bir 'ilāç ḳablūk ola ta kim kaç gün kendi 'amelün taḫşirliğihden Ḥāzret-i Ḥaḳḳdan 14. 'özr dileyem çünki emirü'l-mü'minīn 'Ali Ḥāzreti geldi ol ḫāli gördi gözinden yaş aḳdı 15. buyurdu ki bir çanak süd getirin ta ki içe bir çanak süd getürdüler Hz. 'Ömer içdi fi'l-ḫāl cerāḫātten 16. süd ile ḳan taşra çıkıdı bildi ki dünyadan gider saḫābede feryād ḳopdı Hz.'Ömer eyitdiler 17. ya emirü'l-mü'minin Ebu Bekr sizi yerine ḫalife ḳoydu siz daḫī

23a kendü oğlınızu ḫalife eyleñ 1. Ḥāzret-i 'Ömer bu sözleri eşidicek gözlerinden yaş aḳdı ve eyitdi ki Ḥaḫāblardan ne istersiz eger ben cehennem ateşine 2. giriftār olsam bāri ol oğlan ḫalāş bula andan soñra Ḥāzret-i 'Ömer R.A. oğlu 'Abdullāhı 'Aişe 3. R.A. ḳatına gönderdi ki var ol ḫatunlar sertācina söyleñ lāyık görür misin ki Ḥāzreti Resulūñ 4. Ravza-i Mutaḫḫarasında defn eyleyeler ki dirilikde anuñla bile idüm memātımda dahi bile olam 'A'işe bu sözi 5. eşitdi agladı ve eyitdi ol yeri ana fedā eyledüm ve andan soñra eyitdi ki ey 'Ömer çün Resulūñ katına irişesin 6. benüm selāmum irişdür ve eyitdi ki bu dünya topragında sensiz nice olan 'Ömer çün bu sözi işitdi oğlına 7. eyitdi ey ogul çünki ben vefāt eyleyem tekrār 'A'işe ḳatına var ol yir içün destūr iste şāyed şimdi 8. benden utandı ola soñra bişmān ola çün 'A'işe bunu işitdi eyitdi dünyada ve āḫiretde 'adil 'Ömer 9. ol yir saña fedādır

andan sonra Hz. 'Ömer oğlu 'Abdullāh eyitdi iy atanuñ cānı çünki benüm ebisi tamām eylesin 10. beni ol serveruñ katına ilet ve benüm selāmım irişdür ve eyitdi ki bu bir 'ācizi getürdüñ eger ravza 11. kapısı açılursa beni içerüde defn eyleñ ve eger açılmazsa bāki maqberlugına eyleñ andan sonra şehadet kelimesin dile getürdi cānı Haqqa işmarladı çünki 13. anı ravza katına getürdiler kapu açıldı anı içeru getürdiler çünki anı kabre kodılar 14. Hz. Ebu Bekr iki elin uzatdı ve anı yanına aldı bir āvāz işitdüler ki vaşl el-ḥabīb el-ḥabīb ya'ni dōst 15. dōsta ulaştı rivāyetdür ki Hz. 'Ömer vefātından sonra oğlu 'Abdullāh arzu eyledi ki atası 'Ömer 16. düşünde göre on iki yıldan sonra gördü ki Hażret-i Resūl ile gider 'Abdullāh eyitdi ey baba 17. bir sa'at egleñ ta ki bir söz söyleyem 'Ömer eyitdi iy atanuñ canı aglañmek zamānı degil beni ḥisāb

23b makamına iletür 1. Muhammed A.S. ile varam ola ki onuñ hürmetine ḥalāş olan 'Abdullāh eyitdi iy ata on iki yılda ne ḥalde 2. idüñ 'Ömer eyitdi Haq Te'ālanuñ 'ıtābı maqamında idüm ve didüm ki iy baba bes yir idi 'Ömer eyitdi 3. bir nahiyede bir köpri kırmışlardı ol vakit ki ben ḥalīfe idüm ol köpri delinmiş bir buzagunun 4. ayagı geçüp şındı anuñ 'ıtābında idüm ki niçün ol köpriyi ta'mir eylemedüñ ta kim ol buzagunuñ 5. ayagı şınmaydı 'Ömer eydür ben eyitdüm ki ey bār Te'ālā ben Medīne'de idüm ve ol köpri aḥvālinden 6. ḥabārum yogidi ḥıtāb geldi ki ey 'Ömer vilāyeti niçün ol kadar tutmaduñ ki anuñ 'uḥdesinden çıkabildüñ 7. ve mülküñ şenliginden aḥbāruñ olaydı imdi iy karındaş 'adil 'Ömer'i bir buzagunuñ ayagı köpriye keçmek 8. için 'ıtāb maḥalline getürdüler giriftār eylediler bes

ol kimesne ki mü'minleri muvāḥḥidleri incidür 9. kıyāmet güninde anuñ ḥāli n'olur Yarabbi ol din çeragı 'Ömeruñ 'adli hürmetine ḥākimleri 'adl ile saḳlayavuz 10. ve bizi kendü hizmetine meşgul kııl amin Yarebbe'lālemin beyt ḥıdmet-ed derd-i tu be-derdem hevesi beznni-tu be-ḥayem ki ber-ādem nefesi ya'ni senüñ hizmetüñ için ihlaşla tutarım bir hevesi ben senüñ rızansız 12. dilemezem ki ḳalduram bir nefsi iyyākena'budü ya'ni seni tevḥīd iderüz ve saña mūti' olurız 'ibādet 13. itmekle ve iyyakenasta'ın ya'ni daḥī senden dilerüz 'ibādet itmekle iyyākena'budü seni 14. birleriz mūti' olurız inkıyād itdügümüz ḥalde ve iyyākenesta'ın ve daḥī senden bir dem ṭaleb iderüz 15. senün 'ibādetüne cemi' umurumuza ve 'ibādetün ma'nāsı zillet ile ve tevāzu' ile ṭa'at itmekdür Peygamber A.S. 16. eyitdi ey mü'min muvāḥḥid sen dünyada bir garib gibi ol ya bir yolcu gibi ol kim bir ḥarābkārdan sarāya ḳonmuş ola 17. ve kendü nefsüñi ḳabr ehlerinden say iy ḳarındaş bilgil ki dünyaya gelmeñ ḥāsıl

24a gitmekdür ve her saña 1. irişeni bunda koyup gitmendür ve ölüm şerbetinden ṭatılsa gerekdür ve sabreder ki alt da irüşse gerekdür bu dünya 2. ḳarar oku degüldür beyt bā-şīm mesuht ve biyāyim-nīst civārām ki bürim ḥūnid-ḥīz ya'ni ḳati 3. severdüñ ve tiz yüklendüñ çün diñlenür eydürler ḳalkḳ turma naẓār kııl pādişāhlara ve sultānlara kim 4. ḥalleri gökcek iken nice oldu yahūd gayrlarun ḥāli nice olsa gerekdür ol vezirler ve begler ḥāli ne oldı 5. ḥatta biz daḥī he iltevüz çāre oldur ki bu ḳoca dünyadan yüz döndüresin ve naẓār eylesin ki bu hiç bir ere vefā 6. eylemedi ve hiç bir sāḥib-i devlet ile bir zemān 'aram ḳalmadı ve hiç bir dōstu ile bir müddet

dinlenmedi ve senden 7. daḥī yüz dönderür ve seni melāmet uyķusunda uyudur imdi andan ilerü ki saña arķac ve imdi sen 8. arķacı yüzini ḥaķķa döndür ol gadar nāpāyidārdan kaç ve kalan eyleci dōst ola nitekim dünya düşmendir 9. saña vefā eylemez dōstdan daḥī kesilürsin imdi Ḥaķ Te'ālā dergāhına teveccüh eyle var daḥī 10. yardımını andan iste ve tabmaķda aña kimesne Őerīk ķoŐmaz ve eyit ki Yarabb saña 'ibādet iderem ve yardım senden 11. dilerem ve senüñ yardımüñ ve tevfiķüñ olmayıcak biz 'ācizden nesne gelmez ve 'aķıl oldır ki tevāzu' 12 ve meskenet yolını tutasın ve nefsini alçaķ göstere kim kiŐi tevāzu' eyleyeḤaķ Te'ālā anı yüksek 13. eyler her ki yücelmek dilerse nefsinin alçaķ eylesün yüzi ag olmak dilerse işinü sag eylesün tekebbürlük 14. neticesi ziyānkārlık ve la'netdür ve tevāzunuñ neticesi rıf'at ve ululuķdur tevāzu eylemek Adem Peygamberi mezelletden üründülemek uçına irüŐdürdi nitekim Ḥaķ Te'ālā buyurdu sümmecebā rabbehū fetābe 'aleyhi 16. veḥdi³⁵ tekebbürlük ol mel'un İblis rif'atinde mezellete düşerdi nitekim buyurdu ve inne 17. 'aleyküm la'neti ilāyevmillezine³⁶ Ḥaķ Te'ālā tevāzu' ve **24b** alçaķlık vāsītāsıyla bunu rahmet tacdārı 1. cezāsı eyledi nitekim buyurdu innellāhestefā 'ādemedir yerine tekebbürlük ve ululanmaķ vāsītāsıyla lā'net 2. külāhın başına ķoydı nitekim buyurdu fehrüc minhā feinneke recīm³⁷ iblis kendüyi gördi ana ḥayr didü 3. Ḥaķ Te'ālā ḥıtāb ķıldı ki benim efzül fażlıma nazār eylemezsın Ādemin aslı topraķdan olduğına

³⁵ Taha suresi ayet 122

³⁶ Sad suresi ayet 78

³⁷ Ali İmran suresi ayet 33

naẓār eylersin ve ben andan ḥayırluyım dırsen ve beni oddan yaratdın ve anı balçıkdan dırsin seni dergāhımdan 5. sürdüm ta kim 'ālem ḥalkı bileler ki 'azīz oldur ki benim ḳahrim 6. anı ḥor ḳıla iy mel'ūn eger sen azgunluk ḳıldıñ ve aña hayr didin ise benim topragdan yaratılmış 7. ḳullarım iyyakena'būdū ve iyyākenesta'īn dirler ve emrime inḳiyād idüp tevāẓū ve ḥuṣū' ile 8. baña 'ibādet eylerler ve her 'umurlerinde yardımını benden dilerler ḥikāyet olunur ki emīrū'l-mü'münin 9. R.A. ḥilāfeti zamānında bir gün bazārdan geçdi bir zırhıñı bir Yahudi elinde gördi 10. bir zamānda zāyī' eylenemişdi ol Yahudiniñ yüzine benim yir diyü da'vā itdükde Yahudi inkār 11. etegine yabışdı eyitdi zi iledürüz zırh benim elimdedür mülkümdür Hz.'Ali buyurdu ki ululugum misāli 12. misāli iḳzā kim 'Ali ile müzeyyendir ḳadı şerihniñ ḳatına varalım 'adil ḳadıdur ve her kim rüşvetle 13. mensüb degildir Yahudi şehihin hükmüne rāzı oldı ikisi bile şeriledi şerih eyitdi ey emirū'l-mü'minīn egerçi sen kemāl-i 'ulūmunda 'ulemānın 15. üstāzısın ammā saña lāzımdur ḥaṣmīñ ile berāber tūrasın emīrū'l-mü'minīn Yahudi ile beraber 16. turdu ve da'vā eyledi cehūd ben bu zırha mālīñ ve mutaṣarrıfın şerih eyitdi ey emīrū'l-mü'minīn 17. da'vāda gerçeksın ammā ḳazı ilmi le

25a ḥükm eylemezsin ger 1 eger bu maḳamda ḳadı 'ilmiyle ḥükm eylesem meyl eylemekden ḥali olmazam iki iki³⁸ 'ādil şāhid götürürseñ şeri'an da'va nāḳizdür iy ḳarındaş bundan artuḳ tevāẓū' olur mı ki Ḥazret-i 'Ali kendi ḥilāfeti 3. zamānında kendi ḳazı önüne varup şeri' şerife mütebakāt için bir

³⁸ "iki" kelimesi mükerrer yazılmıştır.

Yahudiye beraber t̄urup ve H̄ak Te'ālānuñ 4. emrine inqiyād idüp boyun şınma ile olsa Miqdād ile H̄asān gelüp şehādet eylediler şerih Miqdāduñ şehādetini 5. kabūl idüp H̄asāniñ şehādetin H̄z. 'Ali'nin oğlu olmagla red eyledi H̄z. Ali çün gördüğü şerih 6. nāibiñ hiç tarāf-ı haqdan gayrıya meyli yok anı yanına aldı ve eyitdi ki ya şerih benim garazum seni imtiḥān itmek idi 7. şimdi taḥkik bildüm ki bu kadılık maslahātı senden gayrının haqqı degüldür çünki ol Yahudi H̄z. 'Ali'niñ 8. ve nāibi şerihñ sıdkın müşāhede eyledi inkār zunnārını kesdi ve İslām itā'atine baş koşdı 9. ve müselmān oldu toğrulugu berekātiyle 10. yādlar āşinā oldu ta kim bileler ki tevāzu ve sükūt gökcek imiş ve muḥabbet yolunun çerāğı imiş bir vakitte ki yüz tutulur ve H̄ak ile rāz söyleyeler inqiyād yüzinden ideler kim Yarab saña taparız ve senin dergāhıñdan 12. yardım dileriz nitekim buyurdı iyyākena'būdū ve iyyākenesta'iyñ itteḥiz tā'atel ilāhi sevilen bil-cenneti ve tencü 13. ya'ni Allāhıñ tā'atine yol tut ki cennetlere toğru yol bulursın ve kurtulırsın vefrükü'l-isme ve'l-fevāhişe Allah mā-tedumu ve tercü günahı yaramaz işleri terk eyle kesilmekle 15. Allah saña virür tāleb itdügiñ ve ricā itdügin iyyakena'bud tevḥide işāretdir kim itikād 16. eylemekdür ki Allah'dan gayriye 'ibādet müstehak degildir ve iyyākenesta'in 'arifleriñ ma'ārifetine 17. işāretdür bilmek gerekdür ki H̄ak Te'ālā cemi' ef'āle menfidendir ve kulun elinden nesne gelmez

III. SÖZLÜK

A

- ‘aceb (A): Tuhaf, garip, şaşılacak şey (5a/4)
 adlanmak: Şöhret kazanmak, nam salmak (15a/16)
 ağırlanmak: 1. saygı gösterilmek, ululanmak, 2. Ağırlaşmak
 (22b/12)
 agu: zehir (7b/5)
 ammu (A): Amca (20a/3)
 ancılayın: Onun gibi, öyle (20b/3)
 anuñ : Onun
 aram itmek (A): Durmak, dinlenmek
 ariyet (A): Ödünç, iğreti (20a/8)
 arkaç (argaç): Dokumacılıkta bezin enine atılan iplik, atkı (24a/7)
 ata: baba (4a/15)
 azgunluk: Azgınlık, taşkınlık (18b/6)

B

- bağışlamak: Alacağımızdan vaz geçmek 2. İhsan etmek, bahşetmek
 (5a/15)
 barça: Bütün, hep (13a/16)
 bay: zengin (13a/16)
 berkitmek: 1. sağlamlaştırmak, 2. Güvenmek, itimat etmek (12b/2)
 bıñar: Pınar, çeşme (4b/2)
 bile: 1. Birlikte, beraber, 2. dahi, de, 3. ile (8b/17)
 biliş: Tanıdık, bildik (20a/1)
 budak: 1. Dal, 2. Şube, teferruat (20a/17)
 buzagu: İnek ve benzeri hayvan yavrusu 23b/3)

C-Ç

- cehd itmek (A): çalışmak, çabalamak (18b/13)
 çevgen: Cirit oyununda kullanılan ucu eğri sopa (18b/5)

D

- degin: kadar , dek, denli (3a/18)
dek: Kadar, denli
delalet itmek (A): İşaret etmek, göstermek (7a/1)
deñli: Kadar, dek, deđin (6a/8)
dimek: Demek, söylemek (17a/5)
dilirmek: Delirmek (20b/16)
dirilik: 1. Dirlik, hayak, yaşayış, 2. Tahsisat, ödenek (23a/4)
döşek: Tohum ekilen, fidan dikilen yer (7b/17)
dürişmek: Çalışmak, çabalamak (22b/6)
dürinmek: Çaba göstermek (13a/14)
dürilmek: (Kaş) çatılmak (4a/16)
düş: Rüya (23a/16)

E

- eglenmek: Vakit geçirmek, beklemek, kalmak, oyalanmak (20a/8)
esenlik: 1.Dua, selam, 2.Selamet, huzur, rahat, 3.Sağlık dileği
(12a/17)
esirgemek: 1. Korumak, himaye etmek, 2.Acımak, merhamet etmek
(5a/15)
eyitmek (ayıtmak, aytmak, eytmek, itmek): Söylemek, demek
(2b/11)

F

- fülan (A): Falan, herhangi biri (21a/1)

G

- gayr (A): Başka (3b/3)
geçürmek: Girdirmek, geçirmek, 2.Harcamak, 3.Takmak (11b/14)
geñez: Kolay (7a/17)
gerek: 1.Mutlaka, her helde muhakkak, 2.Lazım (3b/7)
gidermek: Uzaklaştırmak, çıkarmak, yok etmek, defeetmek (5a/11)
gökçek: Güzel, sevimli, hoş (12a/15)
gözsüz: Ama, kör (12a/7)
gussalu: Üzüntülü, kedeli (7b/5)

H

- hacil itmek (A): Utandırmak, mahcup eylemek (6a/14)
 halas bulmak (A): Kurtulmak (23a/2)
 harc itmek (A): 1.Harcamak, feda etmek, 2.Telef etmek,
 öldürtmek (2b/14)
 haşır olmak (A): Kıyamet günü bir araya toplanmak (2b/4)
 helak olmak (A): Ölmek, yok olmak (21b/3)
 hergiz (F): Asla (19b/15)

I-İ

- ısmarlama: Teslim etme, tevdi etme (11b/6)
 ita (A): Verme (13b/11)
 ihtilaf eylemek (A) Uyuşmamamak (15b/3)
 iktisar itmek (A): konuşmayı ve yazıyı kısaltma, kısaltmak, kısa kesmek (24a/5)
 iletmek: Götürmek, yerine ulaştırmak (18a/4)
 imdi: Şimdi, artık, o halde, öyleyse (2b/9)
 imtizaç eylemek (A): Uyuşma, birbirini tutma (15a/17)
 iñen: Çok, pek, daha çok (7a/17)
 irişmek: 1.Uğraşmak, münakaşa etmek, 2.Şakalaşmak (24a/1)
 issi: Sahip, malik (3a/5)
 isti'mal eylemek (A): Kullanmak (16a/9)
 izhar eylemek (A): Göstermek, ortaya çıkarmak (13a/5)

K

- kaçan: Ne zaman, ne zaman ki, nasıl, ne suretle (4a/14)
 kakıtmak: Öfkelenlendirmek, kızdırmak (20a/1)
 kalib (A):Kalıp (3b/11)
 kaldurmak; Yukarı kaldırmak, 2.Alıp başka yere gitmek (2b/4)
 kanda: Nerede, nereye (1b/11)
 kandurmak: İnandırmak (18a/16)
 kangı(Kankı): Hangi (21b/9)
 karındaş: Kardeş (1b/12)
 katı: 1.Çok, çok fazla, pek şiddetli, iyice, sıkı sıkı, 2. Acı,
 3.Haşın (22a/13)

katırak: 1.Daha çevik, daha çabuk, 2.Kuvvetlice, 3.Çok şiddetli,
4.Pek sert (22a/11)
kayırmak: 1.Mukayyet olmak, ilgilenmek, 2. Kaygılanmak,
3.Sakinmek, bir şeyden uzak durmak (11b/149)
kehil (A): Kemalini bulmuş, olgunlaşmış (19a/12)
kimesne: kimse (2a/15)

M

meger (F): Fakat, ancak, yalnız (21a/4)
miftah (A) Anahtar, şifre cetveli (20a/15)
muhasar eylemek (A): Kuvvetlendirmek (11a/10)
muttali olmak (A): Günah ve haramdan sakınmak (19a/6)
müşahede eylemek (A): 1.Gözle görmek, 2.(Tas.) Allah alemini
görme (21b/9)

N

nesne: 1.Şey, nesne, 2. Br şey, hiç bir şey (4a/17)
nevmid (F): Ümitsiz (17b/5)

O-Ö

öğretmek: Alıştırmak (6b/15)

R

ref' itmek: 1.Yukarı kaldırma, 2.Yüceltme, 3.Giderme (6b/9)

S-Ş

sagış: sayı, adet, miktar, hesap (16b/5)
segirtmek: Saptırmak (10a/11)
sikke urmak(A): Sikke basmak (15a/11)
sığınmak: Sıkınmak kendini sıkıkmak (2a/1)
sınmak: Kığrılmak (24a/5)
sınamak: Denemek, tecrübe etmek, yoklamak (23b/4)
sol: Aksi, ters, çarpık (10a/3)
sormak: 1.Sormak, 2.Emmek, emer gibi çekmek, sogurmak (3b/1)
sökdürmek: (6a/11)
sur (A): kıyamet günü İsrail'in üfleyeceği boru (2b/2)

sükut itmek : susmak (3a/17)
 şazluk: Sevinç, gönül rahatlığı (12b/15)
 şirk getürmek (A): Ortaklık koşmak (22a/2)

T

taleb itmek (A): İstemek, dilemek (10a/11)
 taşra: Dışarı (10a/16)
 tazim eylemek (A): Saygı göstermek (7b/10)
 tecrube kılmak: Denemek, sınamak, tecrübe etmek (8a/17)
 teslim kılmak (A): Vermeyi kabul etmek, rıza göstermek (8b/7)
 turu gelmek: Ayağa kalkmak (6a/16)
 Türkî: Türkçe (1b/9)

U-Ü

uç: 1. Son, nihayet, netice, 2.Kenar (24a/14)
 uç: sebep, vesile (15b/14)
 uçmak: Cennet (14a/8)
 ugurlamak: Çalmak, sırkat etmek (6a/15)
 uryan (A) Çıplak (2b/12)
 uşmag: Uçmak (19a/17)
 uyan: Dizgin, gem, yular (3b/15)
 üleşdürmek: paylaşdırmak, bölüştürmek (3b/10)
 ümid tutmak: Ümit beslemek (22b/11)
 ümiz (F): Umma, umut (17b/11)
 üründülemek: İyisini seçmek, iyisini yeğlemek (24a/14)

V

vasf eylemek (A):1.Bir insanın veya nesnenin halini anlatarak tarif etmek, 2.Övme (13a/4)
 virmek: Vermek, göndermek (4a/8)

Y

yaldurıcı: Aydınlatıcı (12b/5)
 yalıñ: 1. Çıplak, açık, 2. Ateş, 3. yalçın, sarp (19a/16)
 yandırmak: 1. Yakmak, tutuřturmak, 2. verivermek (3b/13)
 yarlıgamak: Suç bağışlamak, affetmek (11b/14)

yemiř: Yiyen, yiyici (2b/12)
yeyniceklik: Ağırbaşlıya uymayan davranış, hafiflik (19a/13)
yig: 1.Daha iyi, ũstũn, 2. Kuvvetli baskın (14a/6)
yigit: Genç, delikanlı (11a/2)
yilte: Teřvik (20a/3)
yiņ: Elbise kolunun el ũzerine gelen kısmı (8b/1)
yir: Yer zemin, arz, toprak, 2.Ŭlke, diyar (3b/12)
yoldaş; Yol arkadařı (11a/10)
yumak: Yıkamak (20b/15)
yũklet: Yũk hayvanı (10b/1)

IV. BİBLİYOGRAFYA

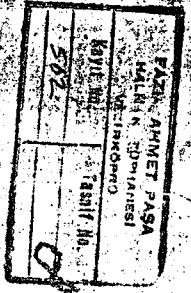
1. Aydın, Mehmet, *Feza'il-i Mekke Ve'l Medine Ve'l Kudsü's-Serif*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara 1987.
2. Devellioğlu, Ferit, *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Ankara 1970.
3. Dilçin, Cem, *Süheyl ü Nev-Bahar*, Ankara, Ankara 1991.
4. Doğrul, Ömer Rıza, *Tanrı Buyruğu Kuran-ı Kerim Tercüme ve Tefsiri*, İstanbul 1980.
5. Korkmaz, Zeynep, *Marzuban-nâme Tercümesi*, Ankara 1973.
6. Muallim Naci, *Lügat-i Naci*, İstanbul (tarihsiz).
7. Öskan, Mustafa, *Gülistan Tercümesi*, Ankara 1993.
8. *Tarama Sözlüğü I-VIII*, TDK Yayınları, Ankara 1965.
9. Timurtaş, F.Kadri, *Eski Türkiye Türkçesi*, İstanbul 1977.
10. Topaloğlu, Ahmet, *Kur'an Tercemesi, I-II*, İstanbul 1978.

هذا كتاب انفس برصم ورسيعين

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله اوله باو شاهه بزرگوار قرآن الکریم و در صلوات اوله
 سید الشکر با طلاله علی بن ابي طالب و در حق آلله و احوالهم
 اوله سوزند که اوله و بی الله علیه حق و نظام انوار و صلوات
 دین قرآن شکران بر کعبه صعبه و نظام انوار و صلوات
 الایدی قرآن علمداران هم بحساب اوله که در کتب قرآن که در صلوات
 و در حق سید و فایز اوله که با اوله بزرگوار که در کتب قرآن
 قرآن که در صلوات اوله که در کتب قرآن که در صلوات
 سید و سید در صلوات اوله که در کتب قرآن که در صلوات
 جری و اوله که در صلوات اوله که در کتب قرآن که در صلوات
 ای قرآن که در صلوات اوله که در کتب قرآن که در صلوات
 بوعد که در صلوات اوله که در کتب قرآن که در صلوات
 علمنده فائده استواران صلوات اوله که در کتب قرآن که در صلوات
 القرآن فیستعملون احسنها بیت کریمه صلوات اوله که در صلوات

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15

آلا اسن قرینه سی اما حی جابجی محال
 اذناع فرنی کاکه بکله غنح محله ملوه
 جامعی وقف کفریف لایساج و لایساج
 وقف ۱۲۴۱۳

506
 507
 508

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

FAZIL AHMET PASA
 HALK Mektebi ORHANESE
 VEZIRLIK ÖPÖRÜ
 Kayit No. 572
 Tasnif No.

اسرار
 اسرار

۱۴ التورک من تعالیدک دکلی ای نوری و نورانیست و در حق تعالیست هر
صفتی که در تعالید و فایده صفا ندان کسر فریز که صفا ذاتاً تا بعد از وقت
درست و در این صفتی که تا بعد از وقت کسر فریز اولی و اولی که در صفت اول
نفاذ فریز اولی و در حق تعالیست دکلی اداری لفظه الهیه پسند و در حق تعالیست
اسلامی صحیح و لازم الا اولی اید یعنی الام التمه و مکمل کشنده اسلامی صحیح اولی
۱۵ اما الام التمه مینمود و التمه برینه اسمی که تومرسد اسلامی صحیح اولی انیس
۱۶ التورکی کسب الی اسلامی و در برینه تدریس المادک بعضی بنویسد که مراد کسبی
۱۷ یعنی علم و آرد و در خطی بنویسد که خاصه حق تعالی حضرت مخصوص است
۱۸ اما تدریس که در جمع صناعات بعضی است التمه کسب الی المادک که کسند
بعضی وقتند که مشفق و کدکند که در حقایق کسب است حقیقتش که این
۱۹ حق تعالیست که ذات الله عالم غنی منکر در عالم تمام التمه مبادا از حق تعالیست
۲۰ شب بر قاضیه اولیست عالم و کدکند که عالم اوق و حضرت و ذات الله است اید
۲۱ اولیست که در اصل و ضمیمه نظر و در حق تعالیست که در تمام عالم اولیست
۲۲ دید و در کسبی که ظاهر است صحیح معنای فایده المادک که در تمام عالم اولیست
۲۳ که کسب الی نظر اولی لازم کلوز بود خوند ممالد معلوم اولیست که در تمام عالم
۲۴ آیت کسب الی معنا بود که موصوفه و اولیست که کسب الی بود که در تمام عالم
۲۵ و یونان به خبر بود که موصوفه الیست که کسب الی بود که در تمام عالم

۱ معنیست که در کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی
۲ و کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی
۳ در تمام عالم کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی
۴ کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی
۵ و کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی
۶ و کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی
۷ و کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی
۸ و کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی
۹ و کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی
۱۰ و کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی
۱۱ و کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی
۱۲ و کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی
۱۳ اولیست که در کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی
۱۴ و کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی
۱۵ و کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی
۱۶ و کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی
۱۷ و کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی
۱۸ و کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی
۱۹ و کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی
۲۰ و کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی المادک که در کسب الی

۱ هارون الرشید او توریسکا جو پور لردو تورو اور اولنا هسنر سه
 بود تو تو فکر قویاره غنچهوزندا ابحنه قلدی زنادیجودوس بر سانشک
 بقدی کردی کشک طام اول بدیکرم وارودرد اوله دویت قم کندی
 زنادیجکند و کندی بیاه کا غدی زد کس
 ۲ یازدین و کدی بیاه صحن کا خاصه یاکشمن کا کدی
 خشک موی بیایم و کلم کس و کلسه فرسیر کلسه
 ۳ یاه خیر الشافعی زنادیجیدی بو کا طام وزنده قوی د زنادیجی
 اول کاغوزنه یا کدی او زینده قویه کمال کاغوزنه یا دیده جوق وق
 اوله کندی کدی بیاه رشید و کندنه کردیک فرسیر کردیک انشع
 قلدرد لردی هارون کشک داران طغور کدی و کسجین خندان کسجیلر
 ۴ عسقلان کدی و کدی برین کسجانات البروریم کسجانات او فرسیر
 ۵ هارون او کدی هارون الرشید او بیودان قانقدی غایت قویون و کشک
 ۶ انشع لردی جازای کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی
 ۷ کیدی و او بیاه بیاسک دلاندا لردی حکرم خلط کسجنا عسقلان
 ۸ کماون بیله بریداندن خلاصه لور منصور انیدی قلدن کدی الله مد
 ۹ عسقلان کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی
 ۱۰ کماون بیله بریداندن خلاصه لور منصور انیدی قلدن کدی الله مد
 ۱۱ عسقلان کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی
 ۱۲ کماون بیله بریداندن خلاصه لور منصور انیدی قلدن کدی الله مد

سخی

۱ هرمن ولسا و زربلسا و توسم لردی لردی و طردم دوسم لردی
 ۲ بعضی اخباره کلدن کدی قیامت کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی
 ۳ کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی
 ۴ کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی
 ۵ کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی
 ۶ کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی
 ۷ کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی
 ۸ کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی
 ۹ کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی
 ۱۰ کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی
 ۱۱ کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی
 ۱۲ کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی کدی

۱ الجسد الرام الاكروين بنم بجلی فی نوح البیت حق بعد الصلوات رست رسد در ۲
 ۲ که هفت یغیا اولدی حتی تو الکا کتفه اوز تو و نوم ام البیر یا العیادین صکره و لغا علی الب
 ۳ خویدر کنا کتفون فیه شد بیا بیکه والحق علی قدر نفلد که حق تقا کوی بیغیره ایتد یا کوی
 ۴ زامت حموی ارج کسلا کوی ایلد کس کسند ان الذکر مکره قادم فخر اول کسلا بیلد بیلد خا
 ۵ ا دلسله قبل الیوز بر کوی ایتد یارت ارج تقی کسند حق تقا ایتد بکم اتم الحق ایتدیم ذکر
 ۶ ارج کسند کوی بیغیره فائنه ارجی اودی حوله بو کسند ی کندی ایتد یارت بو کسلا
 ۷ حقیقون نم کوز لوی بیغله حق تقا در حال اولد کوز کوز و کوز لوی نفلد ک بیغیره ایلد
 ۸ معول کوی کوی کسلا کوی نوم نوردن فاله قدره دور ابرواق تو کس ایتد بیغیره کوزند
 ۹ اوقی بوی کوی کسلا کوی نوم اوقی بوی کوز کوی کوزند کسوز اوقی اوقی کسلا
 ۱۰ حق تقا کوزندن باله اوقی حق تقا ایتدی یا محمد کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا
 ۱۱ کوی ایلد کوی اوقی اوقی کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا
 ۱۲ و بر کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا
 ۱۳ بیغیره ایتد حق تقا ایتدی علی علیه جنته بر طبع ایتد خدایت لطفره اول ط
 ۱۴ اوقی کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا
 ۱۵ و کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا
 ۱۶ فاله کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا
 ۱۷ وارد کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا

۱۸ من ابرو اولد کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا
 ۱۹ بوی کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا
 ۲۰ اوقی کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا
 ۲۱ کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا
 ۲۲ فاله کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا
 ۲۳ کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا
 ۲۴ اوقی کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا
 ۲۵ کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا
 ۲۶ اوقی کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا
 ۲۷ کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا
 ۲۸ اوقی کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا
 ۲۹ کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا
 ۳۰ اوقی کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا کسلا

١ بسم الله الرحمن الرحيم
 ٢ نعمت الله عليكم كما نعمت الله على من سبقكم من الرسل
 ٣ اول ما خلق الله من خلقه هو نور
 ٤ وادعى الحق تعالى خضرته ايليا وارث اولاد الله
 ٥ واكرموا رسول الله صلى الله عليه وسلم
 ٦ وخلقوا في كل وقت اولادهم
 ٧ نعمت الله عليكم كما نعمت الله على من سبقكم من الرسل
 ٨ اول ما خلق الله من خلقه هو نور
 ٩ وادعى الحق تعالى خضرته ايليا وارث اولاد الله
 ١٠ واكرموا رسول الله صلى الله عليه وسلم
 ١١ وخلقوا في كل وقت اولادهم
 ١٢ نعمت الله عليكم كما نعمت الله على من سبقكم من الرسل
 ١٣ اول ما خلق الله من خلقه هو نور
 ١٤ وادعى الحق تعالى خضرته ايليا وارث اولاد الله
 ١٥ واكرموا رسول الله صلى الله عليه وسلم
 ١٦ وخلقوا في كل وقت اولادهم
 ١٧ نعمت الله عليكم كما نعمت الله على من سبقكم من الرسل
 ١٨ اول ما خلق الله من خلقه هو نور
 ١٩ وادعى الحق تعالى خضرته ايليا وارث اولاد الله
 ٢٠ واكرموا رسول الله صلى الله عليه وسلم

١ نعمت الله عليكم كما نعمت الله على من سبقكم من الرسل
 ٢ اول ما خلق الله من خلقه هو نور
 ٣ وادعى الحق تعالى خضرته ايليا وارث اولاد الله
 ٤ واكرموا رسول الله صلى الله عليه وسلم
 ٥ وخلقوا في كل وقت اولادهم
 ٦ نعمت الله عليكم كما نعمت الله على من سبقكم من الرسل
 ٧ اول ما خلق الله من خلقه هو نور
 ٨ وادعى الحق تعالى خضرته ايليا وارث اولاد الله
 ٩ واكرموا رسول الله صلى الله عليه وسلم
 ١٠ وخلقوا في كل وقت اولادهم
 ١١ نعمت الله عليكم كما نعمت الله على من سبقكم من الرسل
 ١٢ اول ما خلق الله من خلقه هو نور
 ١٣ وادعى الحق تعالى خضرته ايليا وارث اولاد الله
 ١٤ واكرموا رسول الله صلى الله عليه وسلم
 ١٥ وخلقوا في كل وقت اولادهم
 ١٦ نعمت الله عليكم كما نعمت الله على من سبقكم من الرسل
 ١٧ اول ما خلق الله من خلقه هو نور
 ١٨ وادعى الحق تعالى خضرته ايليا وارث اولاد الله
 ١٩ واكرموا رسول الله صلى الله عليه وسلم
 ٢٠ وخلقوا في كل وقت اولادهم

بعض خبرم بیورد حق تعالی براق بریزد که بهوینا بیوری تو را بریکه تو زنی اولیاد اولیاد

اخترت العجیزه بر کسی را بدو طایفه حق تعالی است محلو قانی طایفه و اولاد که تو زنی

حق تعالی جان اولاد و ذکر یا کسی را اولاد اولاد و غلظت زود مدد سیرام و دیوار اولاد

امید بر اولاد غیر از اینست اولاد اولاد میبخشد و ایتمو اولاد که کن حق تعالی ابلیس شد

کس را بپایین آید و بخلق مالا و خالی حق تعالی انشا بر تو شد که هرگز خوار و خوار

اگر کرد حق تعالی که نیمی در اولاد بود و اولاد که دیدی تند و کوکله و دل زنت

نیمی سوزی اولاد تو بود و تو که تو که نیمی غنچه نیمی که نیمی غنچه نیمی که نیمی غنچه

اولاد و ایضا بر سر آن خرد و صد تا اولاد و در زیر آن خرد و سر اولاد که در و کوکله

سختی بر خوردی تو بر صد تا اولاد که در و خرد و نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

یا خاخره موجود بلکه بر ذکر اولاد نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

الاولاد کی و خرد و در زیر سر نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

محمد بلکه در اولاد نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

اولاد نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

که سوزان نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

الذکر محمد نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

۱۶ میلادیم که ما را به بیچاره خال یا را همه ایم یعنی معبود میروند و دیدار کلمه نمودیم

۱۷ بیچاره کجای همان کلمه نمودیم ای که تو سوز اولاد نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

و دنیا هدیه ایست که خار است ایضا که در اولاد نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

ای و کوکله اولاد و در دست از خود بیرون آید که ما را از بر سر بیرون آید

۱۶ کوکله اولاد او شد و زود و در دست که در نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

خار و کوکله که در دست است اولاد نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

معنا و ایضا نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

فان تعد و نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

الوسی ایضا که در دست نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

و همان در دست نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

البکر صدقه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

و نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

والذکر ایضا که در دست نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

و جمع به نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

جنت بر نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

و با نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

و بود اولاد نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

شکر نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

نعمته صکره خاخره اولاد نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه نیمی غنچه

۱ اندک بر عالم مراد که سزاوار است قبول نشود و بیرون افتد و در عالم بر او قصد ابد است
۲ اتفاق بود با جلی بر کبریا اول گویم حاصل اول بدین است اولی عالم جاننده این بود
۳ اولی عالم اولی گویم در دوزخ است چنانکه ایله و فائز است حکم رحمت فرشته لری ایله
۴ بوجای رحمت است و روزی بر یکم کاشو که فواید ایله بیرون توپ ایله است و عدل فرشته
۵ ایستد بر توپ رحمت ایستد بر یکم توپ اول و است اولی رحمت حق تعالی و حی ایله ایستد
۶ کوک شفی که بر بیخند کرد حق تعالی ایله لغای امدی بر سر شریف بر منسوب توپ
۷ فلند مرقد و معنی است ایستد امیند کسکه که منع ایله اولی ایله ایستد توپ اولی ایستد
۸ دو که گویم که عزت عزت عزت ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۹ حکم بر هر صورتی که در عالم است ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۱۰ ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۱۱ ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۱۲ ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۱۳ ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۱۴ ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۱۵ ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۱۶ ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۱۷ ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۱۸ ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۱۹ ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۲۰ ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد

۱ اندک بر عالم مراد که سزاوار است قبول نشود و بیرون افتد و در عالم بر او قصد ابد است
۲ اتفاق بود با جلی بر کبریا اول گویم حاصل اول بدین است اولی عالم جاننده این بود
۳ اولی عالم اولی گویم در دوزخ است چنانکه ایله و فائز است حکم رحمت فرشته لری ایله
۴ بوجای رحمت است و روزی بر یکم کاشو که فواید ایله بیرون توپ ایله است و عدل فرشته
۵ ایستد بر توپ رحمت ایستد بر یکم توپ اول و است اولی رحمت حق تعالی و حی ایله ایستد
۶ کوک شفی که بر بیخند کرد حق تعالی ایله لغای امدی بر سر شریف بر منسوب توپ
۷ فلند مرقد و معنی است ایستد امیند کسکه که منع ایله اولی ایله ایستد توپ اولی ایستد
۸ دو که گویم که عزت عزت عزت ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۹ حکم بر هر صورتی که در عالم است ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۱۰ ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۱۱ ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۱۲ ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۱۳ ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۱۴ ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۱۵ ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۱۶ ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۱۷ ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۱۸ ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۱۹ ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد
۲۰ ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد ایستد

۱۵۲

۱ اگر کسی بگوید که در بلاد خود در روز باران باطل سوزن زنی قلاق آورد و عادت
۲ نظمه و کلیمه و دیگر بوی تو و دیگر قوری حق تعالی تو را اول و اول تو را صلوات جانم
۳ یا آن گفته و لا غلابا که طمشته و جغری و دیگر برکنند غلام آمدن حاصل اولم
۴ طبرانی یا نبوی در حدیث از امام ائمه حرمانند که ای ایوب که میوه اول حال مشاهد
۵ ایلبیکه خاورنک مسکر بدرد بوزیر زرد کا هر طوق تری و ایندی کا و ایند شهر با کاشی بوزیر
۶ و کور که که قوم کما کسولین ایلبی که لایزه اولان ایله خضک ایلبی هم حق اول فکال
۷ جبریل امین که فریاد میگویند ایند ما غمی قورند که شمسند بوز صوز کلمی
۸ که کرد بری سنده نما که قلند اشارت ایلبی بر نوسنده از یوده میگویم جاشغریه یا خط
۹ طایر بدیندی حاصل و لیلو قند لیر قارونه صدیکه جا نوز لند کند کند ویر ایوبنور نجی
۱۰ ایده جک یرا یا غنیم طوق تری قارونه یرمه گمان ایلبیکه کسور و سر میگویم یرمه بره حق وطن
۱۱ دیتیک و لا صلایر قارون و یوغا زنده دند بوندک سویکه جوله علی عیال کور قارونه
۱۲ نذکر میگویم ده مدد دیندی و بیلاردی حضرت میگویم مقبول اندی حق یرا صلایر بوندک
۱۳ حضرت حقندله خطا عشق ایندندک یا موی که تی قلبک وارد و من تم جلاله بجایی که بوندک
۱۴ کما اکلند کور که کما اکلیمیکه از خا صایر ایلبی دم او قورند کس قارونه بر که انلا
۱۵ د و در خا صایر ایلبی کس قورند که هر کز آنلا قیوسنده بوز نند و مکر اکثر نوسنده شیطان
۱۶ کوسوسه کسند خا صایر ایلبی جو جی و کلدرد قور عایدتد که قارونه یره باند قدنصکر ه
۱۷ بنی اسرائیل قوری دکر میگویم قارون ایلبی بوی ایلبیکه مالک ستر جرتندله آتایر که

اول مدد اولان حق سوزن و سر سید بران حوسه بران را ایلبی
۱۱ ایدر میگوید که بنام ایبسم و کلدرا و کلیمه کما ایلبی که یکدیگر خایر ایوبنور در
۱۲ کسوسلیت بیتم بخونه بدنام اولدم کسین قارون ایبدرین کور بوزیر که بزم میل
۱۳ جاشغریه کسرا ایلبی معانی را کسند کسرای او ایلبی کسره ایتر نون قارون کسید
۱۴ صاونه الدغی جاشغریه جهامند کسند کسرای اولدغین و کور مد کسند کسرای اولدغین
۱۵ کسرتی از موس بنی اولان قورلیر قیامتند کسرای اولدغین بوزیر کور ایلبی قارون
۱۶ اولدغین التیون زیاده اندی عتد انک تزویری کسیند و کسند اولان بزم میگویم بزم کس
۱۷ جلد کسند کسرای او ایلبی کسرتی میگویم هم روز رتبه جسدی کسرتی که اولدغین
۱۸ وحی تعاضدک لظنند بیا ایلبی کسرتی کرم اولدی و عطا انشی و جلدی بوزیر قارون بوزیر
۱۹ ایدر میگوید که هرگز بزم کسرتی کلا کسرتی مالک کسرتی بزم کسرتی حق تا ایلبی کسرتی
۲۰ ایلبی که قارون ایدر میگوید که عهد کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی
۲۱ کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی
۲۲ ایبسم کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی
۲۳ بوزیر کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی
۲۴ کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی
۲۵ کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی
۲۶ کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی
۲۷ کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی
۲۸ کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی
۲۹ کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی
۳۰ کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی کسرتی

۱ و عیبی او غالی ایست که موسی ام بود پس هر چه که با او سخن می گفت بر او می نمود
 و خزینه می پرستی که هر چه در خزینه او می انداختند بر او می نمود و خزینه او را
 جمع الهام قاریه یابدندی و مالی چون غنای او که بندگان از او می دانستند
 دنیای کوسه و کل کتا هلاک است که در جمع خشنه و بیگانه که هر چه که در خزینه او
 کایراق اولده نیا عیبی ایله قالدو نیا بود که کبیر که طلب غلبه ایله اولده و کایراق
 ما تروک ایلسنک کما تاج اولور و دنیا بر کبریدر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که
 دنیا ایله خوف الکی عزت کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که
 بو کسبو بو قدره لاکم اولور قورقما خنرلسنبد و طالع مالله عارینه قورقما کما کبیر که کبیر که
 ۹ نسن صاحبه که ورور بود کما کما کما کما کما کما کما کما کما کما کما کما کما
 کند که قزایه بیک قورقما که دنیا بر کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که
 بو خزینه کوسه اولده و قزایه ایله کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که
 حالتی که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که
 ۱۱ قوه ایله حکم اولور قورقما کما کما کما کما کما کما کما کما کما کما کما کما
 اولور
 ۱۲ اولور
 ۱۳ اولور
 ۱۴ اولور
 ۱۵ اولور
 ۱۶ اولور
 ۱۷ اولور
 ۱۸ اولور
 ۱۹ اولور
 ۲۰ اولور
 ۲۱ اولور
 ۲۲ اولور
 ۲۳ اولور
 ۲۴ اولور
 ۲۵ اولور
 ۲۶ اولور
 ۲۷ اولور
 ۲۸ اولور
 ۲۹ اولور
 ۳۰ اولور

۱ و عیبی او غالی ایست که موسی ام بود پس هر چه که با او سخن می گفت بر او می نمود
 و خزینه می پرستی که هر چه در خزینه او می انداختند بر او می نمود و خزینه او را
 جمع الهام قاریه یابدندی و مالی چون غنای او که بندگان از او می دانستند
 دنیای کوسه و کل کتا هلاک است که در جمع خشنه و بیگانه که هر چه که در خزینه او
 کایراق اولده نیا عیبی ایله قالدو نیا بود که کبیر که طلب غلبه ایله اولده و کایراق
 ما تروک ایلسنک کما تاج اولور و دنیا بر کبریدر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که
 دنیا ایله خوف الکی عزت کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که
 بو کسبو بو قدره لاکم اولور قورقما خنرلسنبد و طالع مالله عارینه قورقما کما کبیر که کبیر که
 ۹ نسن صاحبه که ورور بود کما کما کما کما کما کما کما کما کما کما کما کما کما
 کند که قزایه بیک قورقما که دنیا بر کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که
 بو خزینه کوسه اولده و قزایه ایله کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که
 حالتی که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که کبیر که
 ۱۱ قوه ایله حکم اولور قورقما کما کما کما کما کما کما کما کما کما کما کما کما
 اولور
 ۱۲ اولور
 ۱۳ اولور
 ۱۴ اولور
 ۱۵ اولور
 ۱۶ اولور
 ۱۷ اولور
 ۱۸ اولور
 ۱۹ اولور
 ۲۰ اولور
 ۲۱ اولور
 ۲۲ اولور
 ۲۳ اولور
 ۲۴ اولور
 ۲۵ اولور
 ۲۶ اولور
 ۲۷ اولور
 ۲۸ اولور
 ۲۹ اولور
 ۳۰ اولور

۱ شکر که نور روی حسک است ایتر که با زیره بسطالی ایتر یارب قیا گوئنه جمله
 ۲ اولوم ایسونه طوقه واده ایتر که بکوه ملاک گله که بوردی قللسک جوا ویرم دی
 ۳ ایسول که برنده ناله ایتر که ای با زیره اصل کاکامکلی او شله دی که بوردی بر شله اسنک
 ۴ قول غنا ایتر که باری ایتر یارب کسک با دشاه صلفک خجوله که هر کسک کله ویرم
 ۵ ملامک حدر قش طوقه بوردی که ملامک و حد تک نامت ایتر که اولای ایتر که ملامک کله که
 ۶ کسک کلامک ویرم کله و ملامک کله که حکامک حق تعالیده اولوم حدر هر کسک بولن طوی واره
 ۷ ایلمیه نهایت کسک که ایتر و هر کسک بولن طوی واره ایتر که بوردی بر شله اسنک
 ۸ انون اولوم شفاغ اولیه مکر کسک یارب اعلم العالیه ایتر که بوردی بر شله اسنک
 ۹ ایلمیه خلیع دنده افضل و هر کسک که قلم بوردی غازه بوردی و بوردی بر شله اسنک
 ۱۰ و عدل خیری و اولاه السانده ظلم ایتر که کسک طاهر و خیر ایتر که بوردی بر شله اسنک
 ۱۱ و کسکری فالکرم ظلم ایتر که حیوان ایتر که قیامت کونه حق تعالیده عدل ایتر که
 ۱۲ ایسول بر نه ایتر اولور و بوردی که بوردی بیا ده بوردی کله که کسک صلی علی اولور و بوردی
 ۱۳ کلام بوللای یوست بوردی بوردی که بوردی بیا ده بوردی کله که کسک صلی علی اولور و بوردی
 ۱۴ ایسول بر نه ایتر اولور و بوردی که بوردی بیا ده بوردی کله که کسک صلی علی اولور و بوردی
 ۱۵ اولکشی اولوم کسک که بوردی بوردی که بوردی بیا ده بوردی کله که کسک صلی علی اولور و بوردی
 ۱۶ کسک کلامک و کسک کلامک که بوردی بوردی که بوردی بیا ده بوردی کله که کسک صلی علی اولور و بوردی

غیب دان بر اولوم کسک که بوردی بیا ده بوردی کله که کسک صلی علی اولور و بوردی
 ۱ اولوم کسک که بوردی بیا ده بوردی کله که کسک صلی علی اولور و بوردی
 ۲ ایسول بر نه ایتر اولور و بوردی که بوردی بیا ده بوردی کله که کسک صلی علی اولور و بوردی
 ۳ اولوم کسک که بوردی بیا ده بوردی کله که کسک صلی علی اولور و بوردی
 ۴ ایسول بر نه ایتر اولور و بوردی که بوردی بیا ده بوردی کله که کسک صلی علی اولور و بوردی
 ۵ اولوم کسک که بوردی بیا ده بوردی کله که کسک صلی علی اولور و بوردی
 ۶ اولوم کسک که بوردی بیا ده بوردی کله که کسک صلی علی اولور و بوردی
 ۷ ایسول بر نه ایتر اولور و بوردی که بوردی بیا ده بوردی کله که کسک صلی علی اولور و بوردی
 ۸ اولوم کسک که بوردی بیا ده بوردی کله که کسک صلی علی اولور و بوردی
 ۹ ایسول بر نه ایتر اولور و بوردی که بوردی بیا ده بوردی کله که کسک صلی علی اولور و بوردی
 ۱۰ اولوم کسک که بوردی بیا ده بوردی کله که کسک صلی علی اولور و بوردی
 ۱۱ ایسول بر نه ایتر اولور و بوردی که بوردی بیا ده بوردی کله که کسک صلی علی اولور و بوردی
 ۱۲ اولوم کسک که بوردی بیا ده بوردی کله که کسک صلی علی اولور و بوردی
 ۱۳ ایسول بر نه ایتر اولور و بوردی که بوردی بیا ده بوردی کله که کسک صلی علی اولور و بوردی
 ۱۴ اولوم کسک که بوردی بیا ده بوردی کله که کسک صلی علی اولور و بوردی
 ۱۵ ایسول بر نه ایتر اولور و بوردی که بوردی بیا ده بوردی کله که کسک صلی علی اولور و بوردی
 ۱۶ اولوم کسک که بوردی بیا ده بوردی کله که کسک صلی علی اولور و بوردی

۱۱ و با سر و کاتبه یا جاوه و کاتبه یا جاوه و کاتبه یا جاوه و کاتبه یا جاوه

۱۲ غایب بود حضرت عزرا و اول حضرت عزرا بن ایتام و اول حضرت عزرا بن ایتام

۱۳ قیمت کوفته غلام برون و در زمانه بادشا طلع و بودت کلایم و اجید کر عدال انضالی

۱۴ کلم اول که نه انورد و ملک و حکن و در الت و در الت و در الت و در الت و در الت

۱۵ و خلاصه و طعنا میطو حنک بیت الکر که حمله غراب اللطی و حمله غراب اللطی

۱۶ افروردی مریو نشانه او نند و در کشند که ما نام که صانع ایتام فروردی بر سالانک نوزی سرورد

۱۷ فصد البینه حمله حضرت عزرا بن ایتام نوزی بر حیوانان نوزی فصد البینه حمله

۱۸ فرودا و الیدیکه و ماه عکله و آقا ایتام حمله اول که در باره و الیدیکه

۱۹ عمر و نانی فصد البینه حمله اول که در باره و الیدیکه و آقا ایتام حمله

۲۰ قیوم فصد البینه حمله اول که در باره و الیدیکه و آقا ایتام حمله

۲۱ بر خالان و آردی کا نایک حمله نوزی بر حیوانان نوزی فصد البینه حمله

۲۲ اول برون اغروردی نوزی بر حمله حضرت عزرا بن ایتام نوزی فصد البینه حمله

۲۳ اول که کربن میا سر عقالی قابل و تابع کوه کندی علم فصد البینه حمله

۲۴ عذر و بیخ حمله اول که در باره و الیدیکه و آقا ایتام حمله

۲۵ اسرافیل صورت خلیج رواج بخور و در همانک اول اول نوزی فصد البینه حمله

۲۶ افروردی و دیاده اول که کمر و نوزی بر حمله اول که کمر و نوزی بر حمله

۲۷ سکندر نور و در باره و الیدیکه و آقا ایتام حمله اول که کمر و نوزی بر حمله

۲۸ اسرافیل صورت خلیج رواج بخور و در همانک اول اول نوزی فصد البینه حمله

۲۹ افروردی و دیاده اول که کمر و نوزی بر حمله اول که کمر و نوزی بر حمله

۳۰ سکندر نور و در باره و الیدیکه و آقا ایتام حمله اول که کمر و نوزی بر حمله

۳۱ اسرافیل صورت خلیج رواج بخور و در همانک اول اول نوزی فصد البینه حمله

۳۲ افروردی و دیاده اول که کمر و نوزی بر حمله اول که کمر و نوزی بر حمله

۳۳ سکندر نور و در باره و الیدیکه و آقا ایتام حمله اول که کمر و نوزی بر حمله

۳۴ اسرافیل صورت خلیج رواج بخور و در همانک اول اول نوزی فصد البینه حمله

۳۵ افروردی و دیاده اول که کمر و نوزی بر حمله اول که کمر و نوزی بر حمله

۳۶ سکندر نور و در باره و الیدیکه و آقا ایتام حمله اول که کمر و نوزی بر حمله

۳۷ اسرافیل صورت خلیج رواج بخور و در همانک اول اول نوزی فصد البینه حمله

۳۸ افروردی و دیاده اول که کمر و نوزی بر حمله اول که کمر و نوزی بر حمله

۳۹ سکندر نور و در باره و الیدیکه و آقا ایتام حمله اول که کمر و نوزی بر حمله

۴۰ اسرافیل صورت خلیج رواج بخور و در همانک اول اول نوزی فصد البینه حمله

۴۱ افروردی و دیاده اول که کمر و نوزی بر حمله اول که کمر و نوزی بر حمله

۴۲ سکندر نور و در باره و الیدیکه و آقا ایتام حمله اول که کمر و نوزی بر حمله

۴۳ اسرافیل صورت خلیج رواج بخور و در همانک اول اول نوزی فصد البینه حمله

۴۴ افروردی و دیاده اول که کمر و نوزی بر حمله اول که کمر و نوزی بر حمله

۴۵ سکندر نور و در باره و الیدیکه و آقا ایتام حمله اول که کمر و نوزی بر حمله

۴۶ اسرافیل صورت خلیج رواج بخور و در همانک اول اول نوزی فصد البینه حمله

۴۷ افروردی و دیاده اول که کمر و نوزی بر حمله اول که کمر و نوزی بر حمله

۴۸ سکندر نور و در باره و الیدیکه و آقا ایتام حمله اول که کمر و نوزی بر حمله

۴۹ اسرافیل صورت خلیج رواج بخور و در همانک اول اول نوزی فصد البینه حمله

۵۰ افروردی و دیاده اول که کمر و نوزی بر حمله اول که کمر و نوزی بر حمله

۵۱ سکندر نور و در باره و الیدیکه و آقا ایتام حمله اول که کمر و نوزی بر حمله

۵۲ اسرافیل صورت خلیج رواج بخور و در همانک اول اول نوزی فصد البینه حمله

اگر بر صفا صله فاضل علیه حکم ایستمیع ای ممکن حال اولیوم ایا ای کجا ادانشا که سید
 شرف عا دعوای تامل در اقری نماند بیوندن ارتوق فاضل و در هر حکم حضرت علی اندکی خلاف
 زمانه کند فاضل او که وارد شرح شریف منابو شایسته برینود ایا بر طریقه و حقیقت
 امر انقیاد اذنیق بیوه صورت ایا اولسه متداد ایا حکم بر سفادت الدلیله شرح مثلا اول
 قبول الدلیله حسنک شهادت حضرت عزال و غا و لا غایه و ایا حضرت علی بود که بیک شرح
 بنا لبیک طوف حضرت غیور میبویق اذیانه الدی و ایدیک با شرح بنم غرضم فی اصح انک
 حضرت عیسیٰ تحقیق بلدیکم بفاضلک مصححی سندان غیر کحقی ککله جو تکما و ایهو و حضرت
 نورانی شیخ صدق و رضا هدده ایدک انکار و تارک کندی و کس نام اطافه کابن نوروزی
 او مستطی اولدی اقری نماند حضرت عیدک قراضع کوشح فاضلک طوغر لغی و کاتبیل
 ایا اولد کشتا اولدی کمالک قراضع ککورت کک ایا بنم و مجیب اولدک صراغی بنم و کشتی
 یوز طوف و نور حقی ایا اولد کسرتیلیر انقیاد بیورنه ایده کیم ایا رب کایطاری و کنگلدر
 بیورم دبلیر یوزنک بیوردی ایا اولد کفصنه بنم انخذ طاعن الاکم بسبیل ایلینما
 و شحون بین الدهلک طاعت بوا طروت کجنتلو و طوفی بود ک یوز نور کون و اقری
 الا شرف الطوف حاش طرا کونک الم عا قوع و توحی کینا بیورن کشتی و تری الا ایا کسک کلیم
 ایسکما بیور طلب کدو کله و دریا اولد کله ایا اولد کسرتیلیر صیه کشار کدر کم استنا
 ایا ایسکله الیه بن غیر عبادت مستحق ککله و ایا اولد کسرتیلیر بن عا قناری کسرتیلیر
 استنا کوریلیر ککرت کحقی حاشی عا کسرتیلیر مستحق ککله و نور الا اولد کسرتیلیر